

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i

Ribe Kathedralskole

i Juli 1850.

Kjøbenhavn.

Judbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i

Ribe Kathedralskole

1850.

Judhold.

1. Prove af en Udgave af Sophocles's Antigone til Skolebrug. Af Overlærer N. C. Nis.
2. Skolefesteretninger for 1849—50. Af C. H. N. Wendtzen, Skolens Rektor.

Risøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

I.

Probe

af

en Udgave af Sophokles's Antigone til Skolebrug

ved

N. G. Niis,
Overlærer ved Ribe Kathedralskole.

Forord.

Da Underviisningen i Ribe Kathedralskole ved indværende Skoleaars Begyndelse var saa vidt omdannet efter den „provisoriske Plan“, at syvende Klasse med Begyndelsen af næste Skoleaar kunde ventes oprettet, begyndte jeg at forberede mig til at gjennemgaae Sophokles's Antigone med det første Hold Disciple i denne Klasse. Men da jeg forudsaae, hvor føleligt jeg vilde savne en Udgave med oplysende Anmærkninger til Brug for Disciplene, besluttede jeg at udarbejde en Udgave af ovennævnte Stykke til Skolebrug, af hvilken her forelægges en Prove, og som, hvis ikke uforudsete Hindringer møde, vil udkomme i Begyndelsen af næste Aar med en kort Indledning om det for dette Drama til Grund liggende Sagn og sammes dramatiske Behandling af Sophokles, samt et Anhang med Oplysninger om Stykkets Metra.

Foruden de ældre Udgaver af Hermann, Erfurdt, Wer, har jeg især benyttet Wunder (ed. sec. 1840) og A. Jacob: Sophokles' Antigone griechisch mit Anmerkungen nebst einer Entwicklung des Grundgedanken und der Charaktere in der Antigone, Berlin 1849*), tilligemed en Recension af denne Udgave af H. Klog i Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik 58 B. 2 H. p. 115—139.

*) Udgaven er nærmest bestemt for Disciple i øverste Gymnasialklasse.
S. Fortalen.

Hvad nu Texten angaaer, da har jeg istedenfor adskillige af de Konjekture, som Wunder har optaget, fulgt Haandskrifternes Læsemaader, nemlig der, hvor hine forekom mig at være overflødige: f. Ex. i det her meddelte Stykke af Tragoedien, B. 83 βίον (istedenfor πότμον); B. 203 ἐκκεκηρῶνθαι (istedenfor ἐκκεκήρουκται), B. 215 ἄς ἄν-ῆτε (istedenfor πῶς ἄν-εῖτε), som jeg har troet at turde forklare paa den i Anmærkningen til dette Vers angivne Maade, endssjøndt jeg ikke kan anføre lignende Steder*). Derimod har jeg B. 48 beholdt det af Brunck tilseiede μ' og B. 212 Dindorfs Konjektur κας (istedenfor και), fordi Haandskrifternes Læsemaade efter min Mening ikke kunde forklares tilfredsstillende, endssjøndt Jacob har forsøgt det.

Før at lette Sammenligningen med andre Udgaver er den ældre Berstalling beholdt i det her meddelte Stykke, saa at B. 46 (ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦς' ἀλώσομαι), som jeg med Wunder har udeladt som vægte, og i Chorsangen de Vers, der vare afbrudte midt i et Ord, ere medregnede; i den følgende Deel af Tragoedien ville begge Berstallinger blive anførte. Da det synes mig at være en mindre hensigtsmæssig Indretning ved de ellers fortræffelige Udgaver til Skolebrug af „udvalgte Dialoger af Platon“ af Wiehe og Cicero de officiis af Lund**), at Anmærkningerne ere satte

*) Jacob, der her, som næsten overalt, følger Haandskrifterne, sætter dette Vers som en Følgesætning i Forbindelse med Kreons forrige Replik.

**) Det er i flere Henseender beklageligt, at den i Fortalen til første Hefte af udvalgte Dialoger af Platon omtalte „fuldstændige Planfer disse Udgaver“ og de sammesteds lovede „Piecet“ ikke ere udkomne, da Udgiverne deri sikkert vilde meddele Grundene saavel til den her omtalte Plads af Anmærkningerne, som til adskillige Læsemaader i Texten f. Ex. Platens Apologi Cap. 17 Slutn. οὐκ ἄν ποιήσοιτο, som strider imod Madv. S 184 Num. Lund har udgivet en kritisk Begrundelse af Texten.

under Texten, har jeg valgt at samle Anmærkningerne i et særskilt Hefte. Thi naar Text og Anmærkninger ere samlede paa een Side, forledes for det første let den mindre vel forberedte Discipel deraf til under Examinationen at søge i Kommentaren for at rede sig ud af sin Forlegenhed, medens han derved ofte mere forvirres end oplyses, naar han i en Hast skal gjennemløse Anmærkningen og anvende det Væste, eller ikke finder, hvad han søger; dernæst vil man ikke heller let — hvad der dog er ønskeligt — under Repetitionen kunne opgive enkelte Partier af det Væste til skriftlig Behandling eller Oversættelse. Disse Ulemper undgaaes ved at stille Texten fra Kommentaren, hvorimod jeg ikke seer noget Fortrin, som den anden Indretning har fremfor denne. Hvad Kommentaren selv angaaer, da er det vel ikke at vente, at jeg skulde have truffet et Alle tilfredsstillende Valg med Hensyn til, hvad der er medtaget, og hvad der er forbigaaet og overladt Læreren at gjøre opmærksom paa*); dog troer jeg snarere, at man vil finde, at der er medtaget for meget, navnlig af Henviisninger til Grammatiken, end for lidt. Jeg har heri kun taget Hensyn til, hvad jeg kunde ønske, at mine egne Disciple bleve opmærksomme paa, og hvad jeg selv vilde spørge om ved en Examination. Jeg har stadig havt for Øie at lede Disciplene til at bruge Lexicon og Grammatik under Forberedelsen; derfor findes i Kommentaren flere Henviisninger

*) Saaledes kan og her vistnok ved Fortolkningen af et saadant Digterværk mange æsthetiske Betragtninger anstilles, som ikke ligge for høit for Disciple i øverste Klasse; men paa den ene Side var det meget vanskeligt her at træffe et fornuftigt Valg, og paa den anden Side synes saadanne Bemærkninger mig først at faae deres rette Betydning naar Læreren, alt efter som saadanne tilbyde sig netop for ham, ved den mundtlige Fortolkning og Examination leder Disciplene til ligesom selv at gjøre dem. Jeg har derfor i Reglen forbigaaet saadanne.

til begge end Udviklinger efter dem, og derfor ere de græske Ord ofte gjengivne med Scholiasternes Omfkrivninger. Det vil vistnok billiges, at jeg kun har citeret de Forfattere, som Disciplene kjende, og som for en stor Deel maa antages at være læste paa et tidligere Stadium i Skolen.

Det vil naturligviis være mig særdeles hjært, hvis Mænd, som maatte finde, at, hvad jeg her byder, ikke er aldeles fasteligt, vilde meddele mig Bemærkninger, som kunde gjøre Bogen hensigtsmæssigere.

Ribe i Juni 1850.

N. G. Niis.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

V. 1 — V. 331.

Ἀντιγόνη.

- ὦ κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν
ὅποιον οὐχὶ νῦν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄγης ἕτερ
5. οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὅποιον οὐ
τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει
κῆρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
ἔχεις τι κεισῆκουσας; ἢ σε λανθάνει
10. πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

Ἰσμήνη.

- Ἐμοὶ μὲν οὐδείς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
οὐθ' ἠδὺς οὐτ' ἀλγεινὸς ἔκετ', ἐξ ὅτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χειρί
15. ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέροτρον,
οὐτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον οὐτ' ἀτωμένη.

Ἀντιγόνη.

Ἦδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς ἀλλείων πυλῶν
τοῦδ' οὐνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

Ἰσμήνη.

20. Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

Ἀντιγόνη.

- Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων,
 τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
 χρησθεῖς δικαία καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
25. ἔκρυψε, τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς
 τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκουσ νεκρὸν
 ἀστοῖσιν φασιν ἐκκεκρηῶχθαι τὸ μὴ
 τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα,
 ἔαν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
30. θησαυρὸν εἰσροῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
 τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
 κάμοί, λέγω γὰρ κάμῃ, κηρύξαντ' ἔχειν,
 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
 σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἄγειν
35. οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,
 φρόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
 οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δεῖξεις τάχα
 εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.

Ἰσμήνη.

Τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τὰδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
 40. λέουσ' ἂν ἢ φάπτουσα προςθείμεν πλέον;

Ἀντιγόνη.

Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σόζει.

Ἰσμήνη.

Ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;

Ἄντιγόνη.

Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερί.

Ἴσμήνη.

Ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει

Ἄντιγόνη.

45. Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς.

Ἴσμήνη.

ᾧ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

Ἄντιγόνη.

Ἄλλ' οὐδὲν αὐτῶ τῶν ἐμῶν μ' εἶργειν μετα.

Ἴσμήνη.

- Οἴμοι, φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
 50. ὡς νῦν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο,
 πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλῶς
 ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί
 ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
 πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβῶται βίον
 55. τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
 αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον
 κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν χεροῖν.
 νῦν δ' αὖ μόνῃ δὴ νῶ λειψιμμένα, σκοπεῖ,
 ὅσῳ κάκιστ' ὀλοόμεθ', εἰ νόμου βίη
 60. ψῆφον τυράνων ἢ κράτη παρῆξιμεν.
 ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναῖχ' ὅτι
 ἔφρυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα
 ἔπειτα δ', οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρείσσονων,

- κα ταῦτ' ἀκούειν κᾶτι τῶνδ' ἀλγίονα.
 65. ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθρονὸς
 ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
 τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
 περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

Ἀντιγόνη.

- Οὔτ' ἂν κελύσαιμι, οὔτ' ἂν εἰ θέλοις ἔτι
 70. πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δρώης μέτα.
 ἀλλ' ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ· κείνον δ' ἐγὼ
 θάψω. καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.
 φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλον μέτα,
 ὅσια πανουργήσουσ'· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
 75. ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
 ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
 τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσουσ' ἔχε.

Ἰσμήνη.

Ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιῶμαι· τὸ δὲ
 βία πολιτῶν δροῶν ἔφην ἀμήχανος.

Ἀντιγόνη.

80. Σὺ μὲν τάδ' ἂν προῦχοί· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
 χύσουσ' ἀδελφῶ φίλτάτῳ πορεύσομαι.

Ἰσμήνη.

Οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.

Ἀντιγόνη.

Μὴ μοῦ προτιόρβει· τὸν σὸν ἐξόρθον βίαν.

Ἰσμήνη.

85. Ἄλλ' οὖν προμηνήσης γε τοῦτο μηδενὶ
τοῦργον, κρουφῆ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὐτίως ἐγώ.

Ἀντιγόνη.

Οἴμοι, καιαύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσει
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πῦσι κηρύξης τάδε.

Ἰσμήνη.

Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

Ἀντιγόνη.

Ἄλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλιστα ἄδειν με χρεή.

Ἰσμήνη.

90. Εἰ καὶ δυνήσει γ'· ἀλλ' ἀμηγάνων ἐροῖς.

Ἀντιγόνη.

Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

Ἰσμήνη.

Ἀρχὴν δὲ θηροῦν οὐ πρόπει τὰμήχανα.

Ἀντιγόνη.

Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.

95. ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίην
παθεῖν τό δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ
τοσοῦτον οὐδὲν, ὥστε μὴ οὐ καλιῶς θανεῖν.

Ἰσμήνη.

Ἄλλ' εἰ δοκεῖ σοι στείχε· τοῦτο δ' ἴαθ', ὅτι
ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

Χορός.

(στροφὴ α.)

- 100 Ἀκτὶς ἀελίοιο, κάλλιστον ἑπταπύλω φανέν
 Θήβη τῶν προτέρων φάος,
 ἐφάνθησ ποτ', ὦ χρυσέας
 ἀμέρας βλέφαρον,
105. Διορκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσαι,
 τὸν λεύκασπιν Ἀργείον
 φῶτα βάντα πανουργίᾳ
 φρυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρῳ
 κινήσασα χαλινῶ·
110. ὅς ἐφ' ἀμετέρῳ γῆ πολυνεΐκουσ
 ἀρθεῖς νεικέων ἕξ ἀμφιλόγων,
 ὄξέα κλάζων,
 αἰετὸς εἰς γῆν ὡς ὑπερέπτα,
 λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
115. πολλῶν μεθ' ὕπλων
 ζῦν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσι.

(ἀντιστροφὴ α.)

- στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσασιν ἀμφιχανῶν κύκλω
 λόγχαις ἐπιτύπλον στόμα,
120. ἔβα, πρίν ποθ' ἀμετέρων
 αἱμάτων γέννοισιν
 πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων
 πενκάενθ' Ἥφαιστον ἐλεῖν.
 τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
125. πάταγος Ἄρεος ἀντιπάλῳ
 δυσχείρωμα δράκοντι.

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους

- ὑπερεχθαίρει· καί σφας ἐξιδὼν
 πολλῶ ῥεύματι προσρισσομένους
 130. χρυσοῦ, καναχῆς, ὑπεροπτείας,
 παλτιῶ ῥιπτεῖ πυρὶ βαλβίδων
 ἐπ' ἄκρων ἤδη
 νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξαι

(στροφὴ β'.)

- ἀντίτυπα δ' ἐπὶ γῆ πέσε τανταλωθεῖς
 135. πυρφόρος, ὅς τότε μαινομένα ξὺν ὀρμῇ
 βακχεύων ἐπέπνει
 ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων·
 εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν,
 ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης
 140. δεξιόσειρος.

- ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις
 ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον
 Ζηνὶ τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη,
 πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ᾧ πατρὸς ἐνὸς
 145. μητρός τε μιᾷς φύντε καθ' αὐτοῖν
 δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον
 κοινῷ θανάτου μέρος ἄμφω.

(ἀντιστροφὴ β'.)

- ἀλλὰ γὰρ ἡ μεγαλόνυμος ἦλθε Νίκα
 τῆ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
 150. ἐκ μὲν δὴ πολέμων
 τῶν νῦν θέσθε λημισοσύναν,
 θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
 παννυχίοις πάντας ἐπέλωμεν· ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθω
 Βάκχιος ἄρχοι.

155. ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,
 Κρέων ὁ Μεινοικέως, νεοχμοῖσι θεῶν
 ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ τινα δὴ
 μῆτιν ἐρέσσω, ὅτι σύγκλητον
160. τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην,
 κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

Κρέων.

- Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
 πολλῶ σάλψ σείσαντες ὄρθωσαν πύλιν·
 ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα
165. ἔστειλ' ἰκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαίου
 σέβοντας εἰδὼς εὖ θρόνων αἰεὶ κράτη,
 τοῦτ' αὖθις, ἥνικ' Οἰδίπους ὄρθου πύλιν,
 καὶ πει διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
 παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονημασιν.
170. ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
 καθ' ἡμέραν ὄλοντο παῖσαντές τε καὶ
 πληγέντες ἀυτόχειρι σὺν μιάσματι,
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
 γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
175. ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
 ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς γαυῆ.
 ἔμοι γὰρ ὅστις πᾶσαν ἐδθόνων πόλιν
 μὴ τῶν ἀρίστων ἔπτεται βουλευμάτων,
180. ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλήσας ἔχει,
 κύνιστος εἶναι νῦν τε καὶ πύλαι δοκεῖ
 καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
 φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
 ἐγὼ γὰρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρθῶν αἰε,
185. οὔτ' ἂν σιωπήσοιμι τήν ἄτην ὀρθῶν

- στείχουσιν ἄστοις ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
 θείμην ἐμαντῶ, τοῦτο γινώσκων, ὅτι
 ἢδ' ἐστὶν ἢ σώζουσα, καὶ ταύτης ἐπι
190. πλείοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.
 τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
 ἄστοισι παιδῶν τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ
 Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
195. ὄλωλε τῆσδε πάντ' ἀριστεύσας δορί,
 τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς·
 τόν δ' αὖ ξύναιμιον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,
 ὃς γῆν πατρίαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
200. φυχὰς κατελθῶν ἠθέλησε μὲν πυρὶ
 προῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 κοινῶν πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
 τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκηρῦχθαι τάφῳ
 μήτε κτερίξειν μήτε κωκῦσαί τινα,
205. ἔαν δ' ἄθραπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμιας
 καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν ἀγκισθέντ' ἰδεῖν.
 τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα. Κοῦ ποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ
 τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.
 ἀλλ' ὅστις εὖνοος τῆδε τῆ πόλει, θανῶν
210. καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

Χορός.

Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, πῦρ Μενοικέως Κρέων,
 τὸν τῆδε δύσνον κὰς τὸν εὐμενῆ πόλει.
 νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ που πάρεστί σοι
 καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

Κρέων.

215. Ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων.

Χορός.

Νεωτέρω τῷ τοῦτο βασιτάζειν πρόθετες.

Κρέων.

Ἄλλ' εἰς ἔτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

Χορός.

Τί δῆτ' ἂν ἄλλω τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

Κρέων.

Τὸ μὴ πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τῆδε.

Χορός.

220. Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρῶ.

Κρέων.

Καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

Φύλαξ.

Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ, ὅπως τάχους ὑπο
δύσπνους ἰκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα.

225. πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις
ὁδοῖς κυκλῶν ξιμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.
ψυχὴ γὰρ ἠῦδα πολλά μοι μυθομένη
τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην;
τλήμων, μενεῖς αὖ; κεί τῆδ' εἴσεται Κρέων

230. ἄλλον παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;
τοιαῦθ' ἐλίσσω ἦννυτον σχολῆ βραδύς,

χοῦτως ὁδός βραχεῖα γίνεται μακρά.
τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν.
σοί κεί τὸ μηδὲν ἔξερω, φράσω δ' ὁμως.

235. τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεηραγμένος
τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

Κρέων.

Τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

Φύλαξ.

Φράσαι θέλω σοι πρώτα τάμαντοῦ. τὸ γὰρ
πρῶγμ' οὗτ' ἔδρασ', οὗτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρωῶν.

240. οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

Κρέων.

Εὖ γε στοχάζει, κάποφράγνυσαι κύκλω
τὸ πρῶγμα. δηλοῖς δ' ὧς τι σημανῶν νέον.

Φύλαξ.

Τὰ δεινὰ γὰρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολίην.

Κρέων.

Οὐκ οὐν ἐρεῖς ποί', εἴτ' ἀπαλλαχθεῖς ἄπει;

Φύλαξ.

245. Καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως
θάψας βέβηκε, κάπῃ χρωτὶ διαψίαν
κόνην παλύνας, κάφαγιστεύσας ἅ χρή.

Κρέων.

Τί φῆς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

Φύλαξ.

Οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν

250. πληγμί οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ
καὶ χέρσος ἀθρόωξ, οὐδ' ἐπημαξευμένη
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.
ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἤμιν ἡμεροσκόπος
δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερές παρῆν.
255. ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ,
λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὡς, ἐπῆν κόρις.
σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,
260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· κἄν ἐγίγνετο
πληγῇ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.
εἷς γάρ τις ἦν ἔκαστος οὐξεργασμένος,
κοῦδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφρευγε μὴ εἰδέναι.
ἤμιν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἶρειν χεροῖν,
265. καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν
τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τω ζυνειδέναι
τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι μῆτ' ἐργασμένῳ.
τέλος δ', ὅτ' οὐδέν ἦν ξρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις εἷς, ὅς πάντας ἐς πέδον κάρα
270. νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν. οὐ γὰρ εἴχομεν
οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρωῶντες καλιῶς
πράξαμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοῦργον εἴη τοῦτο κοῦγί κρυπτέον.
καὶ ταῦτ' ἐνίκαι, κάμῃ τὸν δυσδαίμονα
275. πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τὰγαθὸν λαβεῖν.
πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἐκοῦσιν, οἶδ' ὅτι.
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπιῶν.

Χορός.

Ἄναξ, ἐμοί· τοι, μὴ τι καὶ θεήλατον
τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλεύει πάλαι.

Κρέων.

280. *Ηαῦσαι, πρὶν ὀργῆς καὶ με μεστῶσαι λέγων,
μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην*
285. *ἔκρουπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας
ναοὺς πυρώσων ἤλθε κἀναθήματα,
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεοὺς;
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλειως*
290. *ἄνδρες μόλις φέροντες ἐξῆρόθουν ἐμοί,
κρυφῆ κάρη σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ
λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
πυρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.*
295. *οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε. τοῦτο καὶ πόλειως
πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων,
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
χρηστὰς πρὸς υἰσχυρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν'*
300. *πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
ὅσοι δὲ μισθαρονοῦντες ἦνυσαν τάδε,
χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,*
305. *εὖ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω,
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
οὐχ ἔμιν "Αἰδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
ζῶντες κρεμαστοὶ, τήνδε δηλώσῃθ' ὕβριν,*
310. *ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον,*

τὸ λοιπὸν ἀρπάξτε, καὶ μάθηθ' ὅτι
οὐκ ἔξ ἕπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημιμάτων τοὺς πλείονας
ἀτωμένους ἴδοις ἢ ἢ σεσωσμένους.

Φύλαξ.

315. Εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

Κρέων.

Οὐκ οἶσθα καὶ νῦν, ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

Φύλαξ.

Ἐν τοῖσιν ὡσίν, ἢ ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

Κρέων.

Τί δέ ρυθμίξεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου;

Φύλαξ.

Ὁ δρῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὡτ' ἐγώ.

Κρέων.

320. Οἴμ', ὡς ἄλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

Φύλαξ.

Οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

Κρέων.

Καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδοῦς.

Φύλαξ.

Φεῦ·

ἢ δεινὸν, ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

Κρέων.

Κόμψευε νῦν τήν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ
 325. φανεῖτέ μοι τοὺς δρωῶντας, ἔξερεῖθ', ὅτι
 τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

Φύλαξ.

Ἄλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ'· εἰ δέ τοι
 ληφθῆι τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
 330. καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμησ' ἔμῃς
 σωθεῖς ἀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὰν χάριν.

Commentar til Sophokles's Antigone.

V. 1 — V. 331.

V. 1. *κοινὸν* = *ὄμαιμον*, smlg. V. 202. (See Drdbogen). — *αὐτάδελφον*. Om Betydningen af *αὐτός* i Sammensætninger see Drdbogen *αὐτός* 9 e. — *Ἰσμήνης κέρα* = *Ἰσμήνη*. Denne Omstrøning bruge Tragikerne ofte, fordi Hovedet er den Deel af Legemet, der ligesom giver dette sit Præg; smlg. Hom. II. 9, 407 (*κάρηνα*); 8, 281 (*κεφαλή*); Od. 1, 343 (*κεφαλῆ*). Ogsaa sættes undertiden den Deel af Legemet, som ved et Foretagende især kommer i Betragtning, ifødenfor Personen. — V. 2. *ὅτι* Madv. § 178 a. Num. 5. *ὅτι* — *τελεῖ*; = *ὅτι πάντα τὰ κακὰ τελεῖ*; Sammenblanding af to Konstruktioner, idet at Spørgesætningen *ποῖα κακὰ οὐ τελεῖ*; er behandlet som det ligebetydende ligefremme Udsagn *πάντα τὰ κακὰ τελεῖ* og gjort afhængig (derfor *ὁποῖον*) ved *ὅτι*. — *ἀπ' Οἰδίπου*, de Mytfer, som Oidipus har forvoldt sin Slægt (V. 49 ff.); her sigtes ogsaa til de Forhandelser, han udstødte over sine Sønner, da han, efterat have udstuffet sine Dine, forlod Theben som landflygtig. — V. 3. *νῶν ζώσαιν* kan opfattes baade som Genitiv og som Dativ. — V. 4. *ἄγης ἄτερο* = *ἄζηλον*. Herodot. 7, 140 *ἀλλ' ἄζηλα πέλει* (i et Drakelsvar); thi *ἄγη**) = *ζῆλος* Her. 6, 61 *φθόνω καὶ ἄγη χροώμενος*. — V. 5. *οὐ - οὐκ* Madv. § 209 Num. (her endog

*) I Drdbogen feilagtig accentueret *ἄγη* (Brud) af *ἄγνυμι*.

uden Mellemføtning). — ὅποιον τῶν σῶν τε κάμῶν - κακῶν Madv. § 53. — V. 7. 8. τί τοῦτο - κήρυγμα. Artiklen udel. Madv. § 11 Num. 1 Slutn. τί staaer som Appositum: „Hvad er dette for et Bud“ Madv. § 12 Slutn.* — πανδύμῳ = πάσῃ smlg. V. 1122. — θείναι Madv. § 172. Smlg. τιθέναι νόμον. — στρατηγόν ο: Kreon, som Antigone i sin Forbitrelse ikke vil erkjende for retmæssig Konge eller benævne βασιλεύς. — V. 9. ἔχεις „Beed Du“ Smlg. habeo. — Λανθάνει σε - στείχοντα - κακά Madv. § 177. b. Bed τῶν ἐχθρῶν κακά menes „de Ulykker, som vederfares Fjender“ — nemlig at ligge ubegravede — hvilket nu truer Polyneikes, i hvem Antigone kun seer Broderen — τοὺς φίλους.

V. 11. μῦθος φίλων Madv. § 48 Num. Slutn.; saaledes V. 626 ff. τελείαν ψῆφον τῆς μελλονύμου. — V. 14. θανόντων Madv. § 1. b. Num. 1. — διπλῆ χειρὶ „for hinandens Haand“ (maaffee staaer χειρὶ for „Drab,“ see Ordb. χεῖρ 2). — V. 15. ἐπέι = ἀφ' οὗ. — V. 16. ἐν νυκτὶ τῇ νῦν. Madv. § 45 og § 9 a. Num. 3. — Dette siges tidlig om Morgenen efter den Nat, i hvilken den argvifte Hær er dragen bort; smlg. V. 102. — ὑπέροτερον = πλεον. — V. 18. ἤδη καλῶς nl. at Du Jutet vidste. — V. 19. ἐξέπεμπον = ἤγαγον. — V. 20. δηλοῖς - καλχαίνουσ' ἔπος. Madv. § 178 a. — καλχαίνειν ἔπος (smlg. det homeriske Udtryk πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε) Madv. § 22. b. Num. 2.

V. 21. οὐ γὰρ Ἔα, thi har han ikke —? νῶν Madv. § 38 e. — τὴν κασιγνήτω Madv. § 50 a. Num. 3 — τάρου styret af προτίσας (Madv. § 57 a) og ἀτιμάσας (Madv. § 57 b. Slutn.) efter en friere Betydning: „fremfor en Anden at gjere En delectagtig i Gre“ og „at berøve En Gre“ (hvoreved man vanærer). — V. 22. προτίσας — ἀτιμάσας ἔχει Madv. § 179 (hyppig hos Sophokles). — V. 23—25 ere

forvansfede; thi *χρησθεῖς* for *χρησάμηνος* og konstrueret med *σύν* er uden Exempel; desuden er *δίκη δικάια* stedrende; Antigone kunde heller ikke vel sige *ὡς λέγουσι* (smlg. V. 887 ff.). Maastee skal der læses *Ἐτεοκλέα μὲν σὺν δίκη κατὰ χθονός* — *ἔκρουσε* (3: *ἔθαψε* smlg. V. 285). — *ἔντιμον* staaer prolep- tiff: Madv. Lat. Gr. § 450 a. Num. 2. Oteokles blev først hædret af Skyggeverdenens Beboere, da han var bleven begravet med de tilbørlige Ceremonier. De Ubegravede kom end ikke over Styx (Virg. *Æn.* 6, 325; Hor. *Od.* 1, 28) og de, som ikke hædredes af de Efterlevende, bleve ikke heller ærede i Underverdenen. Dodninge- ofrene sigtede netop til Underverdenens Guder og bragtes egentlig dem for at forsone dem med de Døde. — V. 26. *θανόντα νέκυν* (smlg. V. 465 og 513). Saaledes hos Homer *νέκυσ τεθνηώς*. — V. 28. *καλόψαι - κωκῦσαι - ἔαν*. Madv. § 172, b.*). — *ἔαν δ' = ἀλλ' ἔαν* Madv. § 188 Num. under *Texten*. — V. 30. *πρὸς χάριν* sædvanlig = *ἔνεκα* (V. 895); her med den oprindelige Betydning: „som see derhen for at kvæge sig ved Maaltidet.“ — V. 31. *ἀγαθὸν* med Ironi. — *σοὶ* be- holder Accenten paa Grund af det Eftertryk, hvormed det staaer. — *κάμει*. Efter latinsk Sprogbrug (Madv. Lat. Gr. § 219. Num. 3) skulde man vente *κάμοι*; men i Græsk er hiint hyppigst. Ved denne Gjentakelse giver Antigone at for- staae, at Kreon kun lidet kjendte hende, hvis han troede, at et saadant Bud vilde blive opfyldt af hende. — V. 33. *νεῖσθαι* har som *εἴμι* Fut. Betydning, ogsaa — som her — i Infinitiv (see Drdbogen). — *μὴ εἰδόσιν*, Synizesis. — V. 34. *ἄγειν*, see Drdbogen *ἄγω*. 3. — V. 35. *παρ' οὐδέν* Madv. § 75 1. h. — *ὅς 3: τούτῳ, ὅς* — Madv. § 102. — V. 36. *δημόλευστον γόνον 3*: den Dødsstraf at stenes af Folket (*δημόλευστον* egentlig: stenet af Folket); Drab, frem-

*) 3 denne Acc. med Inf. med Artiklen have Aoristerne ikke Præteritums Betydning Smlg. Madv. § 172 a.

bragt ved at stenes af Folket, smlg. Madv. § 26 b. Denne Dødsstraf omtales ofte hos Tragikerne. — V. 38. εἶτε — εἶτε, Madv. 199. c. — ἐσθλῶν κακῆ ὁ: ἐσθλῶν περικυῖα, κακῆ πέφυκας. V. 39. ταλαῖφρον = Hom. ταλασίφρων. — εἰ τὰδ' ἐν τούτοις ὁ: εἰ ταῦτα Κρέων ἐκέλευσεν.

V. 39. 40. τί — πλέον: Hvad skulde jeg paa nogenform helst Maade kunne udvirke? eg. enten ved at løse ὁ: hæve Båndfælgigheder, hjælpe; eller ved at binde ὁ: hindre. Udtrykket er hentet fra Løsen og Binden af en Knude (ἄμμα λύειν) og er sandsynligviis en ordsporglig Talemaade. — πλέον — προσθείμην, smlg. πλέον ποιεῖν. Plat., apol. Socr. cap. 2 Slutn. ῥάπτουσα for ἐράπτουσα, Tregd. Formlære § 27. — V. 42. ποῦ γνώμης ποτ' εἶ; (smlg. det latinske Udtryk med lign. Konstruktion: ubi tandem terrarum? ποῦ γῆς;) Madv. § 50 b. — V. 43. κοντίζειν = ἀναιρεῖσθαι, θάπτειν. Ved det tilføjede χειρὶ betegnes endmere den virksomme Deeltagelse. — ξὺν τῆδε = ξὺν ἐμοί. Saaledes betegner i Dialogen ofte ὁδε, ἥδε den Talende = ἐγώ. — Vil man derimod forbinde τῆδε med χειρὶ, da maa χεῖρ her forklæres som κάρα V. 1. — V. 44. σφέ = αὐτόν Lange gr. Gr. (4de Udg.) § 31, 1. Num. 2. Tregd. Form. § 100 a. Num. 3. — ἀπόρρητον πόλει sc. ὄν. Madv. § 182 og Num. 3: skjøndt det er Borgerne forbudt. — V. 45. Meningen: Ja, ham, som er min og tillige din Broder, vil jeg begrave, og saaledes idetmindste opfylde min Pligt og din tillige, hvis du ikke vil.

V. 50. ἀπεχθής af Thebanerne, paa Grund af den Pest, der rasede i Theben som Straf for Didipus's Forbrydelse. — V. 51. πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλ. tilskyndet af de Forbrydelse, som han opdagede, at han havde begaaet ὁ: af Fortvivlelse over Opdagelsen. Om denne Brug af πρὸς see Madv. § 77. 3. c. — V. 53. διπλοῦν ἔπος ὁ: ὄνομα. Begge Benævnelser

tilkom Zofaste i Forhold til Didipus. — V. 56. 57. *μόρον κατεργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλων χερῶν*: den Gne beredte den Anden Døden for sin Haand; smlg. V. 43. Om Brugten af *ἐπί* Madv. § 73. 2. c. — V. 59. *ὄσω* Madv. § 96. — *νόμου βία*: med Bold imod Loven, til Trods for Loven. Madv. § 42. — V. 61—64. *Τίλ τοῦτο μὲν* svarer *ἐπειτα δέ* istedenfor *τοῦτο δέ*. — *ἀρχόμεσθ'* Madv. § 56. Ann. 2. *ἐκ* Madv. § 78. Ann. — *ταῦτ' ἀκούειν*: adlyde dette Bud. Madv. § 27. a. I andet Led er en Anakoluthi, saa at *ἀκούειν* staaer uden styrende Ord. Den regelmæssige Form vilde være: *ἐπειτα δέ* sc. *ἐννοεῖν χρῆ, ὅτι, οὕνεκα ἀρχ. ἐκ χρ., καὶ ταῦτ' ἡμῶς χρῆ ἀκούειν* v. f. v. — V. 65. *τοὺς ὑπὸ χθονός*: de underjordiske Guder (*θεοὶ χθόνιοι*), — smlg. V. 449 og 743 — og de Hedenfarne — smlg. V. 74 ff. og 89. Maaftæe menes blot Polynæiske, idet at Pluralis er brugt for Singularis, hvor Taler er om en enkelt Person, saaledes som undertiden hos Tragikerne; smlg. *γίλους* V. 10. — V. 66. *βιάζομαι*, som ellers er Deponens, (Hom. Od. 12, 297 *βιάζω*), er her og V. 1054 brugt passivt (Madv. § 83 b.) — *τάδε* Madv. § 27 b. (smlg. Liv. 4, 26 si cogi aliquid — possent). — V. 67. *τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι ο*: οἴσιν = Kreon. See Bemærkn. V. 65. — *περισσά*: hvad der overfløder Gns Sone (*ἀμύχανά* V. 92). —

V. 69. 70. *οὔτ' ἄν* — *ἄν* Madv. § 130 b. — *ἡδέως δροῆς*: jeg vilde ikke gjerne, at du skulde gjøre det med mig. — V. 71. *ἴσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ*: hold du dig til den Wijsdom, som behager dig; see V. 61 ff. (Men *ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ*: vær saadan, som dig synes). — V. 74. 75. *ὅσια πανουργήσασ'*: naar jeg har udført den (efter din Mening) skjændige Handling, som (efter min Mening) er en hellig Pligt. *ὅσια* Madv. § 27 a. — *ἐπεὶ πλείων χρόνος* (sc. *ἐστὶ*), *ὅν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω, τοῦ χρόνου, ὅν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς*

ἐνθάδε, eller ἐπεὶ πλείω χρόνον δεῖ μ'ἀρέσκειν τοῖς γάτων ἐνθάδε. Madv. § 90 Num. 1. Udtrykket i Texten er en Sammenblanding af disse to. — V. 77. τὰ τῶν θεῶν ἐντιμῶ: τὰ παρὰ τοῖς θεοῖς τίμια (nemlig at begrave de Døde).

V. 78. 79. ἄτιμα ποιοῦμαι ὃ: ἀτιμάζω (ποιοῦμαι anseer for, smlg. περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι). — τὸ — δρᾶν Madv. § 149. § 154. b. Num. (§ 154. a. Num.) — V. 80. ἂν προῦχοι Madv. § 136 („du kan jo bruge det Paastud.“ Udtrykket nærmere sig en Befaling.) — V. 82. 83. οἴμοι ταλαίνης Madv. § 61 b. Num. 2. — σου, μου. Madv. § 59. b. — V. 85. σὺν δ' αὐτῶς ἐγὼ ὃ: σὺν σοι ἐγὼ κεύσω. — V. 86. 87. Ξήμενὲς Πραδ (V. 84 ff.) fremkaldes af Frygt for den Livsfare, for hvilken Antigone udsætter sig ved at overtræde Kreons Bud; men Antigone, der sætter den hellige Pligts Opfyldelse over Livet, harmes over, at Ξήμενε raader hende at skjule sin Handling, som om det var en Forbrydelse. Ξήμενὲς sande Bevæggrund seer hun ikke. — πολλόν Madv. § 43. Num. — V. 88 ψυχροῖς, Handlinger, for hvilke Andre gyste tilbage. — V. 89. οἶδ' ἀρέσκουσ' Madv. § 178 a. — οἷς ul. Guderne.

V. 91. οὐκοῦν, nu! Madv. § 199 b. Num. — πεπαύσομαι Madv. § 115. — V. 92. ἀρχήν — οὐ slet ikke; og γὰρ τὴν ἀρχήν — οὐ Plat. Apol. pag. 29 C. — V. 93. ἐχθαρε brugt passivt. Madv. § 83 a. — ἔξ see V. 63. — V. 94. προσκίσει ὃ: ἔση. πρόσκειμαι betegner ofte hos Tragikerne et (varigt) Forhold i Almindelighed til Noget. — V. 95. ἔα Συνηϊστῆς; smlg. II. 5, 256. — ἔξ ἐμοῦ ὃ: ἐμήν. Saaledes ofte hos Sophokles. ἔξ og ἀπό, see V. 193 og 410. Lignende Udtryk hos latinske Forfattere: Ter. Andr. 1, 1, 129: injuria ab illo, 3, 1, 3 ancilla ab Andria. — δυσβουλίαν ul. efter Ξήμενὲς Mening, ligejøm τὸ δεινὸν τοῦτο det Frygtelige, som du seer. — V. 97. ὥστε μὴ οὐ Madv. § 211 a. og Num. (Eufn.) — V. 99.

ἔρχει ο: ἀπέρχει (τάρον χιώσουσ' ἀδελφῶ V. 81). — ὀρθῶς i Sandhed, smlg. V. 401.

Choret, som her træder ind i Orkestret under Afspilning af *πάροδος* (Tregd. Litteraturhist. pag. 36), bestaaer af thebanste Eldinge, som Kreon har ladet sammenkalde ved Solopgang Dagen efter Argivernes Flugt, deels forat fremsætte sig for dem som den, der nu er deres Konge, deels forat gjøre dem bekendt med sin Beslutning i Anledning af Polyneikes.

I Chorsangene bruge Tragikerne enkelte doriske (α for η) og episke Ordformer.

V. 100—109. Konstruktion: Ἀχιλῆος ἀέλιον (ἡλίου) — ἐφάνθη ποτέ — κινήσασα τὸν λεύκασπιν φῶτα — φρυγάδα πρόδρομον ὕψιτέρῳ χαλινῶ, ο: efter at have bevirket, at Hæren i tilfomt Løb med hurtigere (nl. end da de kom) Tøjle flygtede. — Med digterisk Frihed gives Tøjlen det Attribut, som passer paa Løbet; med samme Frihed siges Dagen at bevirke det, som skeer paa Dagen. — ποτέ endelig (tandem). — κάλλιστον — τῶν προτέρων Madv. § 96 Anm. 3 Slutn.* — Διοκλείων: Dirke var en Skilde i Nærheden af Theben. τὸν λεύκασπιν φῶτα ο: τοὺς - φῶτας Argivernes Hær med de hvide (blanke) Skjolde (II 22, 294); saaledes benævnes Argiverne ogsaa af Aischylos og Euripides. — πανσαγία ο: πανοπλία.

V. 110. ὄς nl. Argiverne (φῶς). — ἐφ'. Madv. § 73 2. c. — V. 111 ἀρθαίς: brydende op; i denne Betydning bruges ellers Aktiv (ἄραι τῶ στρατῶ el. ἄραι); smlg. dog Herodot 1, 165: ἀερθέντες ἐκ τῶν Οἰνουσέων; 170: ἐκέλευε κοινῆ στόλῳ Ἴωνας ἀερθέντας πλέειν ἐς Σαρδῶ. — νεκίων (Ἐηνιζήσις) ἐξ ἀμφιλόγων, paa Grund af (Madv. § 39 Anm.) tvivlsom (eg. i hvilken der anføres Grunde fra begge Sider

ἀμφίλεκτος) Strid. — V. 112. ὄξεια Madv. § 88. a. Hom. ὄξεια κεκληγώς. Saaledes bruger Sophokles ofte homeriske Udtryk og kaldes derfor af de Gamle φιλόμηρος. — V. 113. αἰετός — ὡς ο: ὡς αἰετός. Saaledes sættes ὡς ofte bag efter. — εἰς γᾶν - ὑπερέπτα (-έπη) fløi ned over Landet. — V. 114. λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός: dækket med snehvid Vinge; smlg. ovenfor λέυκασπις. — V. 115. πολλῶν μεθ' ὕπλων, smlg. V. 107 πανσαγία. —

V. 117. σιάς nī. ὁ γῶς (Hæren), som i denne Strophe sammenlignes med en Slange: „reisende sig over“ —. φρονώσαισιν af φρονάω. — V. 118. ἐπάπυλον στόμα (ο: Theben) den slyngede Åbning, de igjennem syv Porte dannede Indgange til Theben. — V. 121. αἱμάτων. Sophokles bruger det ellers ikke i Pluralis, smlg. Madv. § 18 b. — γένουσιν, Redskabets Dativ. — V. 122. στεφάνωμα πρόγων ο: πρόγους τὴν πόλιν στεφανοῦντας. — V. 123. πευκάενθ'. Ἡφαιστον, smlg. Virg. Æn. 11, 786 pineus ardor og 5, 662 furit immis-sis Vulcanus habenis. — V. 124—126: Et saadant Krigs-bulder blev opvakt (af Thebanerne) bag de flygtende (Beleis-rende), at det var vanffeligt at bekjæmpe (δυσχείρωμα) for den fjendtlige Slange (see V. 117). —

V. 127. μεγάλης γλώσσης κόμπους = μεγάλοι λόγοι V. 1321. — V. 128. ὑπερχθαίρει, hader fremfor Alt. Smlg. Her. 7, 10: φιλέει γὰρ ὁ θεός τὰ ὑπερέχοντα πάντα κο-λοῦειν. — V. 129. πολλῶν ῥεύματι, i en stor Strøm ο: Skare — V. 130. χρουσοῦ, καναχῆς, ὑπεροπτοτείας af Guild, Lar-men, Overmod ο: i en prægtig, Iarmende, overmodig Skare. — V. 131. παλτῶ πυρί ο: κεραυνῶ. — βαλβίδες = car-ceres, hvor Sejerherren, efter at være lobet eller have hørt om meta, modtog Sejersprisen. Her betegnes derved (βαλβίδων ἄκρων) Muurtinderne. — V. 133. νίκην ἀλαλάσαι Madv. § 22 b. Num. 2. — ὀρμῶντι' (som beredte sig til) ο: κατα-

neus, der blev truffen af Lynet, idet han besteg Muren, og saaledes straffedes for sit Overmod.

V. 134. *ἀντίτυπα* adv. saa at han blev kastet tilbage fra Jorden, hvorved det voldsomme Fald betegnes. — V. 135. *πυρφόρος*. Kapaneus, saaledes fortælltes hos Aischylos (Tragedien „Ery mod Theben“), førte i sit Skjold *γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον*, som bar en Fakkell. Ved Siden var skrevet med gyldne Bogstaver „*πρὶς πόλιν.*“ — V. 136. *βακχεῶν* forklæres af Schol. *ἐνθουσιάζων καὶ μέγα φροῶν καὶ πρέων ὀργήν.* — V. 137. *ῥιπυῖς ἐχθρίστων ἀνέμων*, det grueligste Hovmod's Brusen. Smlg. V. 916—917. — V. 138—140. Kres sendte *ἔχειν* styre noget etsteds hen) dette (*τὰ μὲν* 3: Kapaneus's Undergang) paa den ene Side; Andre (nl. af Anførerne) lod han andre Mytfer ramme (hvilket nærmere udvikles V. 141 ff.). — *δεξιόσειρος* (smlg. *σειραφόρος*) kaldtes den Hest i Hirtspandet, som ikke trak i Maget, som de to i Midten, men i Linen (*σειρά*) tilhøjre. Det var den kraftigste, da man paa Bæddeløbsbanen drejede om tilvenstre, saa at den havde det første Sving at gøre. Her kaldes Kres saaledes, der „lig en ædel Ganger førte Thebanerne til Sejer.“

V. 143. (*ἔλιπον*) *Ζηνὶ τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη* „de efterlode til Zeus Sejergiveren deres Rødberrustninger“ 3: de dræbtes af deres Modstandere, og deres Rustninger bleve indviede til Zeus (derfor *τέλη*, der hos Dragiferne enkelte Steder bruges om Gaver, som skænkes Guderne; eg. Afgift, Tribut). — Disse syv Anførere nævner Sophokles i en anden Tragedie (Oed. Col.): Polyneikes, Amphiaros, Tydeus, Etoklos (en Argiver; istedetfor ham nævne Andre Adrastos), Hippomedon, Kapaneus, Parthenopaios. — V. 144. *πλὴν τοῦ στυγεροῦ* — thi ingen af dem kunde som Sejerherre indvie den Andens Rustning. — *πατρὸς* Adv. § 54. c. Num.** under Terten. — V. 145 *καθ' αὐτοῦ*. 3: *κατ' ἀλλήλων*. — V. 146.

δικρατεῖς: Landsfer, som begge traf deres Maal, erhvervede Sejren. —

V. 148. ἀλλὰ γὰρ — Men glemmer o. s. v. — thi. Madv. § 196 b. — V. 149. τᾷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα: til Gjengjæld glædende sig ved (og gunstig stemt imod, ἀντιχαριζομένη) det krigeriske (og altsaa Sejersgudinden dyrkende) Theben. — V. 150. 151. ἐκ πολέμων τῶν νῦν (Madv. § 9 a. Num. 3) efter disse Krige — θέσθε λησμοσύναν sc. αὐτῶν glemmer den o: glemmer de nu tilendebragte Kamppe. — ἐκ eg. efter at være kommen ud fra (smlg. V. 12 ἐξ ὄτου, Lat. ex eo tempore). θέσθαι λησμοσύναν = λαθέσθαι (smlg. Hom. Od. 24, 483 ἐκλῆσιν θέωμεν, 1, 116 σκέδασιν-θείη). — V. 153. Θήβας ἐλελίχθων Thebens Jorddryster. Her ved sigtes til det Stormende ved Dionysosfesterne. Lignede Udtryk hos Tragikerne ere πολισοῦχοι χθονός, δαμοῦχοι τῆς γῆς o. a. Det sammensatte Adjektivs Begreb er fuldstændigt, men ved Genitivens tilføjes som nærmere Bestemmelse et beslægtet Substantiv. Smlg. Madv. § 63 a. Num. 1. om en lignende Genitiv ved Adjektiver af en anden Art. — V. 154. Βάκχιος ἄρχοι: Bacchos føre an! Saaledes bruges ἄρχω og ἐξάρχω (act. og med.) om den, som begynder Chorsangen eller Chordandsen.

V. 155. ἀλλ' ὅδε γὰρ-χωρεῖ- (see V. 148) Men (nl. Iader os tie), thi her (ὅδε Madv. § 11 Num. 1. Slutn.) kommer. — V. 156. εἰω i Κρέων og Μενοικίως udtales med Synizese. — V. 156—158. νεοχμοῖσι θεῶν ἐπὶ συντ. χωρ. τινα δὴ μ. ἐρέσσω (Madv. § 22 b. Num. 2) han kommer, andende paa en Plan i Anledning af Gudernes nye (lykkelige) afstiftelser (smlg. Virg. Æn. 2, 257 fata demm). — Man ande ogsaa accentuere χωρεῖ τινα δὴ — ἐρέσσω Madv. § 76. a. — V. 159. 160. σύγκλητον-λέσχην, smlg. ἐκκλησίαι ὕγκλητοι. Bojesens Haandbog i de græske Antiquiteter p. 84. —

προὔθετο, smlg. det homeriske *θέμενος ἀγορήν*. Od. 9, 171; 10, 188; 12, 319. — V. 161. κοινῶ: os Alle gjældende. — *πέμψας* = *μεταστειλάμενος* (smlg. V. 164 f.).

V. 162. τὰ τῆς πόλεος Madv. § 14 c. os istedenfor *ως* bruges i disse Ord hyppig af attiske Digtere. — V. 163. πολλῶν σάλω σείσαντες ὄρθωσαν (Staten sammenligned med et Skib): efterat have rystet Staten i stærk Søgang have de atter bragt den paa ret Kjæl.

V. 164. πομποῖσιν (Madv. § 39) = *διὰ πομπῶν*. — V. 165. ἔσειλ' ὑμᾶς ἰκέοθαι (Madv. § 146) = *ὑμᾶς μετεστειλάμην*. — V. 165—169. — Konstr. τοῦτο μὲν εἰδὼς (ὑμᾶς) εἶ σέβοντας τὰ κράτη (τῶν) Αἰῶν θρόνων, τοῦτ' αἰθῆς (= τοῦτο δὲ) (εἰδὼς ὑμᾶς), ἤνικ' Ο. κτέ. — *μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασι ἀμφὶ τοὺς παῖδας κείνων*. — *Κράτη* (see V. 173) eg. Herferrettigheder, bruges i samme Betydning som *Singularis*. — *θρόνων*. Pluralis af dette Ord bruge Tragiferne ofte i Betydningen „Regjering“ (ikke *Singularis*, der kun betyder Kongesædet). Grunden dertil er maaskee, at Kongerne i alle Forsamlinger havde deres eget Værelse, altsaa flere *θρόνους*. — *Κείνων* *Λαῖος's* og *Didipus's*. — *παῖδας*: Efterkommere (Strofles og *Polynikes*). — *ἔτι*: etiam. —

V. 171. 172. *παίσαντες τε καὶ πληγέντες* ved gjensidigt Vord. — *αὐτόχειρι σὲν μιάσματι*: idet de besmittede deres Hænder (med Broderblod). — V. 174. *ἀγχιστεῖα* (plur.), ellers ἢ *ἀγχιστεία*. — V. 175. *παντός* = *ότουοῦν*. — V. 176. *πρὶν ἄν* Madv. § 167.

V. 178—191 udvikler *Kreon* de Anskuelser, han vil gjøre gjældende i sin Regjering, og som navnlig have bevæget ham til at udfæde sin Befaling angaaende *Polynikes* (192—206). V. 178. *ἐμοὶ γὰρ ο. ἴ. ο.* slutter sig til V. 177 med en vis Korthed i Udtrykket, saa at man maa underforstaae efter V. 177

omtrent følgende Mellemled: „Saaledes vilde $\text{\textcircled{I}}$ ogsaa lære min Tænkemaade at kjende af de Anordninger, jeg vil træffe uden Hensyn til Andet end Statens Vel; mig synes nemlig ($\text{\textcircled{\mu\omicron\iota\iota\gamma\acute{\alpha}\rho}$) o. s. v. — V. 189. $\text{\textcircled{\mu\acute{\nu}}}$ Madv. § 203 (b). — V. 180. Dversf. „men paa Grund af en eller anden Frygt ikke siger sin Mening“ (see V. 503). — V. 181. $\text{\textcircled{\nu\acute{\alpha}\lambda\alpha\iota\ \delta\omicron\upsilon\kappa\epsilon\iota}}$ Madv. § 110 a. Num. 1. — V. 182. $\text{\textcircled{\acute{\alpha}\nu\tau\iota}}$. Madv. § 89 Num. 1. (eg. større ligeoverfor, i Sammenligning med Fædrelandet). — V. 183. $\text{\textcircled{\omicron\delta\delta\alpha\mu\omicron\upsilon\ \lambda\acute{\epsilon}\gamma\omega}}$, smlg. nullo loco numero. — V. 190. $\text{\textcircled{\pi\lambda\acute{\epsilon}\omicron\nu\text{\textcircled{\tau}}\epsilon\varsigma}}$, see V. 163. — $\text{\textcircled{\text{T}\acute{o}\nu\varsigma\ \phi\iota\lambda\omicron\upsilon\varsigma}}$ Madv. § 8 Num. 1.

V. 192. $\text{\textcircled{\acute{\alpha}\delta\epsilon\lambda\phi\acute{\alpha}\ \tau\acute{\omega}\nu\delta\epsilon}} = \text{\textcircled{\delta\omicron\mu\iota\alpha\ \tau\omicron\iota\varsigma\delta\epsilon}} (\text{\textcircled{\tau\acute{\omega}\nu\delta\epsilon}}$) Madv. § 37 Num. 1. — $\text{\textcircled{\acute{\alpha}\nu\text{\textcircled{\prime}}\ \text{O}\acute{\iota}\delta\iota\pi\omicron\nu}}$ see V. 95. — V. 194. $\text{\textcircled{\pi\acute{o}\lambda\epsilon\omega\varsigma}}$ Madv. § 59 b. — V. 195. $\text{\textcircled{\pi\acute{\alpha}\nu\tau\text{\textcircled{\prime}}}}$ Madv. § 27 a. — $\text{\textcircled{\delta\omicron\rho\acute{\iota}}}$ Tregd. Formlære § 77 a. Num. 1. (Andre læse overalt, hvor dette Ord forekommer hos Sophokles i Dativ, $\text{\textcircled{\delta\omicron\rho\epsilon\iota}}$ — som af en Nom. $\text{\textcircled{\delta\omicron\rho\omicron\varsigma}}$; af samme Nominativ forekommer hos attiske Digtere i Nom. og Acc. Plur. $\text{\textcircled{\delta\omicron\rho\eta}}$). — V. 196. $\text{\textcircled{\tau\acute{\alpha}\ \pi\acute{\alpha}\nu\tau\text{\textcircled{\prime}}\ \epsilon\phi\alpha\gamma\eta\gamma\iota\sigma\alpha\iota}}$ bevise al Gre, nl. ved at offre Drifoffre, som man troede trængte ned under Jorden til de Dødes Boliger (V. 197). — V. 200. $\text{\textcircled{\text{O}\nu\gamma\acute{\alpha}\varsigma\ \kappa\alpha\tau\epsilon\lambda\theta\acute{\omega}\nu}}$ nl. fra Argos. $\text{\textcircled{\kappa\alpha\tau\text{\textcircled{\prime}}\ \epsilon\phi\chi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota}}$ er det egentlige Udtryk for Tilbagekomst til Fædrelandet især fra Landflygtighed. — $\text{\textcircled{\eta\text{\textcircled{\prime}}\ \theta\acute{\epsilon}\lambda\eta\sigma\epsilon\text{\textcircled{\prime}}\ \pi\omicron\eta\sigma\omicron\upsilon\text{\textcircled{\prime}}\ \pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\sigma\theta\alpha\iota\text{\textcircled{\prime}}\ \acute{\alpha}\gamma\epsilon\iota\nu}}$. Madv. § 172 b. — V. 202. $\text{\textcircled{\acute{\alpha}\iota\mu\alpha\tau\omicron\varsigma\ \kappa\omicron\iota\nu\omicron\upsilon}}$ Broderblod See V. 1. — V. 203 $\text{\textcircled{\tau\omicron\upsilon\tau\omicron\nu\text{\textcircled{\prime}}\ \text{\textcircled{\acute{\epsilon}}\kappa\kappa\epsilon\kappa\eta\rho\acute{\upsilon}\chi\theta\alpha\iota}}$. Efter den V. 196 begyndte Form af Talen: ($\text{\textcircled{\kappa\eta\rho\acute{\upsilon}\xi\alpha\varsigma\ \acute{\epsilon}\chi\omega}}$) — $\text{\textcircled{\kappa\rho\acute{\upsilon}\nu\mu\alpha\ \kappa\alpha\iota\text{\textcircled{\prime}}\ \epsilon\phi\alpha\gamma\eta\gamma\iota\sigma\alpha\iota}}$, og som atter begynder i andet Led — $\text{\textcircled{\tau\acute{\omicron}\nu\ \delta\text{\textcircled{\prime}}\ \acute{\alpha}\nu}}$ — burde V. 203 fortsættes $\text{\textcircled{\tau\omicron\upsilon\tau\omicron\nu\text{\textcircled{\prime}}\ \text{\textcircled{\mu}\acute{\eta}\tau\epsilon\ \kappa\tau\epsilon\rho\lambda\acute{\iota}\zeta\epsilon\iota\nu\ \kappa\tau\acute{\epsilon}}}$; men paa Grund af den V. 200—203 indfudte Sætning forandres Konstruktionen — Anakoluthi —, som om der var gaaet forud istedenfor $\text{\textcircled{\kappa\eta\rho\acute{\upsilon}\xi\alpha\varsigma\ \acute{\epsilon}\chi\omega}$ et andet Verbum, f. Ex. „jeg bekjendtgjor for Eder“, eller, „ $\text{\textcircled{\text{I}}}$ vide“. — V. 205. 206: Ham skal man lade ligge ubegravet og hans Legeme til Føde for Nov-

fugle og Hunde, saa at man (som Følge deraf) skal see ham ligge beffjæmmet. — *δέμας*, her: dødt Legeme. (Som. *σῶμα*, medens *δέμας* i de Hom. Digte kun bruges om levende Personer, og især i Acc. i Betydningen „i Legemsbygning“). — *πρὸς* Madv. § 79 Num. *ἀκισθέντ' ἰδεῖν* Madv. § 150 a Num. 2. — V. 207. *τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα* see V. 176. — V. 208. *τιμὴν προέξουσ'*. (Hiatus — *προέξουσ'* — er sjelden hos Tragikerne, men i Prosa ikke ualmindelig). Naar de Døde nyde den samme Ære, som de Gode, kan man sige, at hine nyde Ære fremfor disse, forsaavidt som de første slet ikke burde æres, men derimod straffes. — V. 210. *τιμῆσεται*. Fut. Med. brugt passivt. — § 79 Num.

V. 211. *Κρέων*. Rom. for Dativ. See V. 228 ff. Madv. § 67** — V. 212. *τὸν τῆδε δύσνον καὶ* (= *καὶ ἐς*) *τὸν εὐμενῆ πόλει* ε: *ἐς τὸν δύσνον καὶ ἐς τὸν εὐμενῆ*, smlg. det homeriske *ἢ ἀλὸς ἢ ἐπὶ γῆς* (Od. 12, 27). og Antigon. V. 365 og 1155. — V. 214. *καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι* (= *καὶ ὀπόσοι*) *ζῶμεν πέρι* ε: *καὶ περὶ τῶν θ. κ. περὶ τοσούτων, ὀπόσοι ζῶμεν*. Choret hverken billiger eller dadler Kreons Foranstaltning men henholder sig blot til den Magt, der er givet ham som Konge. Som gode Undersaatter (V. 165 fgg.) vove de ikke strax at yttre de Betænkeligheder, de dog ved Svaret vise, at de have, og samme Tilbageholdenhed viser Choret i hele Tragoedien, idet det kun enkelte Gange med stor Bæffedenhed udtaler sin Frygt for, at Kreon ved sit Bud krænker de guddommelige Love. — V. 215 *ὡς ἂν οχοποι* — *ῥτε* — Naager nu over det, jeg har sagt. *ὡς ἂν ῥτε* er her brugt for det sædvanlige *ὅπως ῥν ἔσσοθε* (Madv. § 123 Num. 4; smlg. Num. 6). Dpfordringen er udtrykt saa dunkelt, at Choret troer, at Kreon mener, at det selv skal holde Magt ved Liget. Da de derfor (V. 216) bede ham om at overdrage dette til yngre Mænd, underretter Kreon dem om

(V. 217), at der allerede er stillet Bagt ved Liget, og forklar-
 rer (V. 219) nøjere sin Mening, at de i Almindelighed skulle
 virke til, at man holder sig hans Befaling efterrettelig. — V.
 218 *τί — τοῦτ'* hvad er det, som — (see V. 7). Ved *ἄλλω*
 betegner Choret sig selv. — V. 219. *ἀπιστοῦσιν τὰδε* Madv.
 § 27 a. — V. 220. *οὕτω — ὅς* Madv. § 105 c. — V. 221.
ἐπ' ἐλπίδων Madv. § 78. 3. c. paa Grund af Haab (nl. om
 at skulle opnaae Fordeel).

V. 223. Her indtræder een af dem, der ere stillede som
 Bagt ved Polyneikes's Liig, og beretter, at dette, uden at Bag-
 ten har mærket det, er blevet begravet. — V. 223. *ἐρῶ μὲν*
 Madv. § 188. Num. 5 (U). — *ὅπως* for *ὡς* efter et benegtet
 Ytringsverbum Madv. § 159. Num. 3. — *ὑπο* see V. 221.
 — V. 224. *κοῦφον ἔξάρως πόδα*: fordi jeg har rørt Fødderne
 rafft — V. 225. *Θροντίδων ἐπιστάσεις*, Tankernes Stands-
 ninger ο: mine Tanker bragte mig til at staae stille. Dog
 kan *ἐπίστασις* ogsaa betyde „Overvejelse“. — V. 226. *ὁδοῖς*
 Madv. § 45 b. — V. 230. *ἀλγυνεῖ*, passivt see V. 93. —
 V. 231. *τοιαῦθ' ἐλίσσων* talia mecum volvens. — *ἦνυτον*
 sc. *τὴν ὁδόν*, smlgn. V. 797. — V. 233. *μολεῖν* Madv. §
 115 Num. (smlgn. V. 274 *καὶ ταῦτ' ἐνίκα*). — V. 234. *τὸ*
μηδέν, fordi han ikke kan paavise Gjerningsmanden. — V.
 235. *τῆς ἐλπίδος* Madv. § 57 a „jeg holder fast ved det Haab“
 (smlgn. Hom. II. 13, 393; 16, 486: *κόπιος δεδραγμένος αἰ-*
ματοέσεως). — V. 236. *τὸ μὴ παθεῖν ἄν*. Angaaende Inf.
 med Artiklen see Madv. § 145 Num. og § 154 b. Num. an-
 gaaende Korist Inf. med *ἄν* som et beskednere Udtryk for Fu-
 turum, see Madv. § 173.

V. 238. *γὰρ* Madv. § 196 a. — V. 239. *ὁ δρωῶν* Gjer-
 ningsmanden. Madv. § 180 b (smlgn. V. 218) — V. 241:
 Du seer dig forsigtig om til alle Sider (tager Forholdsregler)
 og værner din Sag ο: dig imod de Farer, som true dig).

— V. 242. *δηλοῖς ὡς-σημανῶν* Madv. § 178 a Num. 3. — *νέον* = *κακόν*, saaledes ofte hos Tragikerne. — V. 243: den (for mig) skrækkelige Sildragelse bringer mig til at nøle med min Beretning.

V. 249. *γενῆδος* = *γενήδος*. — *οὔτε-οὐ* Madv. § 208 Num. 1. Slutning. — V. 252 *ἄσημός τις*. Saaledes staaer *τις* ofte ved Adjektiver, der udtrykke Bestaaffenhed, Mængde eller Størrelse, især, naar de staae alene eller som Prædifikatsord. — V. 253. *ὅπως* = *ὅτε*. — *ἡμῖν* el. *ἡμῖν* med fort Endestavelse bruges af de attiske Digtere; ligeledes i Illusjativ Plur. — V. 255. 256: „han var vel ikke begravet, men der laae et tyndt Lag Støv paa ham, som om En havde lagt det paa for at undgaae Forbandelse“ (som vilde ramme ham, hvis han havde undladt det.) Hom. Od. 11, 72: *μὴ μ' ἄκλυστον, ἄθαρτον, ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν, νοσφισθεῖς, μὴ τοί τι θεῶν μῆνιμα γένωμαι*. Hor. Od. 1, 28, 30: negligis immeritis nocituram postmodo te natis fraudem (*ἄγος*) committere. — V. 257: *σημεῖα δ' οὐκ ἐξεφαίνετο οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν ἐλθόντος καὶ σπύσαντος*. Han mener nemlig, at, hvis der havde været saadanne Tegne, kunde Støvet være kommet deraf. — V. 259. *ἐν ἀλλήλοισιν* imellem os indbyrdes. — V. 260. *φύλαξ ἐλέγχων φύλακα* er en Anafoluti, som om der i den foregaaende Sætning stod *ἐφόδοῦμεν* (see B. 290). Madv. § 176 d. Num. og § 216. — *κἂν ἐγίνετο* for *ἐγένετο* Madv. § 117 a. Num. 1. — V. 261. *τελευτῶσ'* Madv. § 176 c. Num. — *ὁ κωλίωσεν* En, som kunde hindre det Madv. § 180 b. Num. 1. — V. 263. Til *ἔφρευε* undersforstaaes fra *οὐδείς* som Subject *ἐκαστος*. Madv. § 213. *ἔφρευε μὴ εἰδῆναι* (Madv. § 210). Enhver benægtede, og paa stod ikke at vide det. (*μὴ εἰδέναι* Synizesis). — V. 261. 265. Dette er den ældste Dmstale af den saa kaldte Sildprove iblandt de fra Middelalderen hrafjendte Drdalier eller Gudsdomme. — V. 268. *πλέον* see V.

40: Da vi Intet udvirkede ved vor Efterforsken. — V. 270 — V. 272. *ἔχομεν* (see B. 9). vi vidste (Intet at indvende o. s. v). — *ὅπως δρῶντες* (Madv. § 176 a) *καλῶς πράξαιμεν* (Mor. uden Præteritums Betydning Madv. § 134 a. Slutn.): „hvordledes vi skulde bære os ad for at handle til vort Gavn. (or rect. *πῶς δρῶντες καλῶς πράξομεν* el. *πράξομεν*; Madv. § 121 og Num. 1). — V. 275. *καθαίρει* i Rets- sproget: fordommer. — V. 276: „Imod min Villie staaer jeg her for dem, som ikke ere glade ved min Nærverelse, det veed jeg vist“. *ὅδ' ὅτι* Madv. § 193 Num. — V. 278. 279. *μή* (Madv. § 124 a). *τι καὶ θεήλατον τοῦθρον τόδ'* sc.: „om det ikke endog skulde være en Guds Bærf. — *ἡ ζύννοια βουλεύει* = *σκοπῶ, ὀρῶ*.

V. 280. *ὀργῆς καὶ*, endog med Brede (sædvanligere: *καὶ ὀργῆς*). — V. 281. *ἄνους τε καὶ γέρον ἅμα*. Med Alderdommen pleier ellers at følge Besindighed. — V. 284. *ἱπεριμῶντες*, hædrende overmaade meget. smlg. V. 128 *ὑπερχθαίρει*. — V. 285. *ἔκρυπτον* see V. 25. — *ἀμφικίονους* = *περιστύλους, περιπτέρους* Tregd. Kunsthistorie 15. — V. 286. *πυρώσω* (Her. 7, 8, 2) *ἤλθε* Madv. § 175 d. Num. 1. — V. 287. *ἐκείνων* = *τῶν θεῶν*. Guderne, som dyrkes i Landet, siges at eje det, — *διασκεδῶν* (sul). opløse, tilintetgjøre, edelægge. — V. 289. *ταῦτα ο*: Forbudet angaaende Polyneifes. Da dette Forbud var blevet udstædt fort iforvejen, betegnes her ved *πάλαι*, at det ikke er første Gang, han mærker, at denne Utilfredshed er tilstede. Smlgn. det latinske dudum. See V. 279. — V. 292. *δικαίως*, som det semmer sig. — *ὡς στέργειν* Madv. § 166 b. Num. 2. — V. 293. 294: *ἐκ (ὑπὸ) τῶν — δε (τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως) ἔξεπίσταμαι τούτους (τοὺς γίλακας) παρηγμένους* — førte paa Afveje, forførte — *μισθοῦσιν εἰργάσθαι τάδε*. — V. 296. *νόμισμα*: Alt, hvad med al-

mindelig Gyldighed er indført til Brug: Indretning, Skif. — *τοῦτο καὶ* — *τόδε* for *τοῦτο καὶ* — *καὶ* smlg. V. 667. — V. 299. *ἴστασθαι πρὸς* hengive sig til. — V. 301. *παντὸς ἔργου δυσσέβειαν* = *πᾶν ἔργον δυσσεβείας*. — *εἰδέναι* for *ἐργάζεσθαι*. Hom. Od. 9, 189: om Kyklopen: *ἀθεμίστια ἤδη*. — V. 302. *τάδε* Begravelsen. — V. 303. *χρόνω ποτ'* tandem aliquando = medens Mange, som udføre Saadant, forblive ustraffede. — V. 303. *ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι* see V. 292. Smlg. Madv. § 164 Anm. 1. — V. 306. *τὸν ἀντόχειρα τοῦ τάφου*: den, som har begravet Liget. — V. 308. 309. Meningen: Saa skulde I ikke simpelthen blive straffede med Døden, forend I have tilstaaet; men I skulde først ved Pinsler blive tvungne til at tilstaae, hvo der saa skjændigen har overtraadt mit Forbud (*δηλώσῃθ' ἕβρον*). Saaledes Hom. Il. 2, 393: *οὐκ-ἄρκιον ἐσσεῖται γυγείν κύναν* ἢ *ὀλωνούς*: det skal ikke være ham nok (gavne ham) at undgaae Døden i Slaget, (thi efter Slaget skal jeg -- Anføreren — straffe ham). — V. 310—312: Med Saan: „For at I i Fremtiden“ — endskjøndt de skulde lide Døden — „kunne indskrænke Gders Begjærlighed indenfor tilbørlige Grændser og lære, at o. s. v.“ — *ἀρπάζετε καὶ μάθηθ'*. Madv. § 128. — V. 313. 314. *τοὺς πλείονας* — *σεσωσμένους*. Konstruktivnen *πλείονας* (uden Artikel) *ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους* er sammenblandet med Konstruktionen *τοὺς πλείονας* („Fleertallet“) *ἀτωμένους ἴδοις ἂν* (uden andet Led.)

V. 315. *ἴω* Madv. § 121 — *οὕτως* Madv. § 175 a. — V. 317. Ved dette Spørgsmaal afviser han atter Kreons Bestyldninger, idet han gjør ham opmærksom paa, at han kun som Budskabsbringer kan have ærgret ham, medens Gjertningsmanden er den egentlige Marjag til hans Brede. See V. 319. Smlg. Her. 7, 39: *ἐν τοῖσι ὡσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός*. — V. 318. *τί-ἔπου* = *τί δὲ ἠνθυμίζεις*, ἔπου ἢ *ἐμὴ λύπη ἐστί*; Madv. § 191 (§ 215). — V. 319. *σε-τὰς φρένας*. Madv. § 31 a.

Num. 2. — V. 320. οἴμ' = οἴμοι. Tregd. Forml. § 28 Num.
 3. — ἄλγημα veterator, homo versutus. See Drdb. — V.
 321. Meningen: Det kan vel være; men derfor har jeg dog
 ikke udført den Gjerning (uden dog at have udført den Gjer-
 ning) Madv. § 176 c. Participiet refererer sig til Subjectet i
 Kreons Replik. — V. 322: Jo, og det — καὶ ταῦτα Madv.
 § 100 e Num. — V. 323: Sandelig, det er skræffeligt, naar
 man kun har en Formodning, da at formode noget falskt! —
 V. 324. κόμπευε νῦν τὴν δόξαν. Tal du kun klogtigt om
 Formodning. — ταῦτα-τοὺς δρῶντας for τοὺς ταῦτα δρῶν-
 τας. — V. 326. τὰ δειλὰ κέρδη seig ε: hemmelig, ved flette
 Midler opnaaet Fordel. — Med disse Ord forlader Kreon
 Skuepladsen, saa at Vægterens sidste Replik ikke er henvendt
 til ham som nærværende. — V. 327. ἀλλ' ἐρεθείη μὲν μά-
 λιστ': For mig maa han gjerne blive funden! Smign. V. 70.
 — ἐὰν δέ τοι ληφθῆ τε καὶ (ἐὰν) μὴ (ληφθῆ). — V. 329.
 οὐκ ἔσθ' ὄπως. Madv. § 123. Num. 2. — Vægteren begiver
 sig igjen derhen, hvor Polyneikes's Liig ligger.

Efterretninger

om

Ribe Cathedralskole

for

Skoleaaret 1849—50,

ved

**C. S. A. Bendtsen,
Rektor.**

Characterer,

tildeelte de fra Ribe Kathedralskole dimitterede Kandidater ved Examen artium i Aaret 1849.

Kandidaternes Navne.	Udarbejdsel i Mrobersm.	Latin.	Latin St.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geografi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Lytt.	Frank.	Hoved- Charakter.
Kleisdorff, L. .	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	L.p.c.	H.ill.	Laud.	Laud.	L.p.c.	Laud.	L.p.c.	Laud.	Laudabilis.
Jørgensen, J. . .	Laud.	Laud.	H.ill.	Laud.	Laud.	H.ill.	Laud.	H.ill.	Laud.	Laud.	L.p.c.	Laud.	Laudabilis.
Seilberg, S. Sr. .	Laud.	Laud.	H.ill.	L.p.c.	Laud.	Laud.	H.ill.	H.ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laudabilis.

I. Om Underviisningen og Fagfordelingen mellem Lærerne.

I Aaret 1848—49 havde Skolen havt 6 fuldstændige Klasser: i de 5 nederste af disse var Underviisningen ganske bleven ledet efter den provisoriske Plan af 25. Juli 1845, med Bestemmelse, at disse Klassers Disciple efterhaanden skulde underkaste sig Afgangsexamen her ved Skolen saaledes, som det allerede var Tilfældet i de tidligere udvidede Skoler; den 6te eller øverste Klasse bestod i det Aar af et ældre og et yngre Hold Disciple, af hvilke det første dimitteredes til Examen artium ved Universitetet i Oktober 1849. Ved det nye Skoleaars Begyndelse d. 1. Septbr. 1849 blev det af Ministeriet, efter Rectors Indstilling, bestemt, at 6te Klasse skulde, for det Aar, udgjøre 2 særskilte Afdelinger under Navn af 6te Kl. A og 6te Kl. B, idet 6te Kl. A kom til at bestaae af det yngre Hold Disciple fra forrige Aars 6te Klasse, med Bestemmelse at skulle dimitteres til Examen artium ved Universitetet i Oktober 1850, medens derimod 6te Kl. B, som kom til at bestaae af de fra 6te Kl. opflyttede Disciple, fik den Bestemmelse at skulle underkaste sig den fuldstændige Afgangsexamens 1ste Deel i Septbr. 1850. Underviisningen i

6te Kl. B blev altsaa indrettet efter dette Djemed, saaledes at de Fag, hvori Afgangsprøve skulde aflægges, bleve fremhævede, medens derimod Underviisningstimerues Antal i de gamle Sprog blev noget formindsket, hvilket sidste ret vel kunde skee, da Disciplene havde haft Underviisning i disse Sprog paa et tidligere Stadium, end det nu er Tilfaeldet i Skolen: Fransk fik 4 egentlige Timer, Tyssk 2, og lidt inde i Aaret blev den Foranstaltning truffen, at der paa Skolen udarbejdedes en maanedlig tyssk Prøvestil i 2 Timer (den ene af disse Timer blev tagen fra Latinen), hvilken Stil blev censureret af Rektor og begge Lærerne i Tyssk; desuden bleve Disciplene anviset til privat Læsning af Skrifter i begge disse Sprog. Til Religionsunderviisningen havde i Begyndelsen 3 egentlige Timer, men fra Nytaar af 4, idet Historien afgang 1 Time. Geografien og Naturhistorien afslagdes hver med 2 Timer, men længere henne i Aaret, da Repetitionen begyndte, fik Naturhistorien 1 Time til, hvilken uden Savn kunde undværes fra de mathematiske Discipliner.

En Følge af, at Disciplene i 6te Klasse B til forstkommende Septbr. underkaste sig Afgangsexamens første Deel, er, at her ved samme Tid vil blive oprettet en treaarig 7de Klasse i Overeensstemmelse med Ministeriets Bekjendtgjørelse angaaende en Underviisningsplan og Examenbestemmelser for de lærde Skoler af 13. Maj d. A., og at de heromtalte Disciple ville have at underkaste sig den endelige Afgangsexamen i Juli 1852.

I indeværende Skoleaar er, med Ministeriets Bifald, truffet den Foranstaltning, at Lærerne, til en Prøve, opføre med at give de sædvanlige daglige Charakterer, i øverste Klasse's begge Afdelinger for alle Fags Vedkommende, men i de 5 nederste Klasser itkun hvad Religion angaaer, dog saaledes, at der i de 5 nederste Klasser gives en

ugentlig Ekjendcharakter for Religion, og at der i 6te Klasse's Disciples Charakterbøger maanedligen, til Forældres og Rectors Underretning, med Ord angives et Vidnesbyrd om Disciplenes Flid og Ferhold i Maanedens Løb. I Anledning af denne Foranstaltning, som nu snart er prøvet i et Aar, maa jeg her bemærke, at vi alle have fundet os meget vel tilfredse med den, og ønske, med Ministeriets Tilladelse, at beholde den for Fremtiden, i det Mindste indtil videre. Hvad der især synes mig at tale for Uffkaffelsen af den daglige Charaktergivning i de øverste Klasser er det, at Examinationen derved bliver friere, da Man saa ikke behøver ængstligen at huske paa alle de modtagne Svar, som Man ellers maa, for ikke at komme til at give en uretsfærdig Charakter; med denne Frihed vil ogsaa komme større Liv og Grundighed i den hele Underviisning, idet det nu alene gjælder Sagen og dens Meddelelse og Opfattelse, uden at enten Lærer eller Discipel bortledes derfra ved Tanken om Charakteren. Der indvindes ogsaa i Aarets Løb endel Tid, som ellers medgaaer til Redskrivningen af de mange daglige Charakterer. Jeg veed ikke, om ikke ogsaa denne Undladelse af at give de daglige Charakterer, under visse Omstændigheder, kan bidrage til at frembringe et fortroligere og inderligere Ferhold imellem Lærer og Lærling; var dette virkelig Tilfældet, saa vilde det være et Spørgsmaal, om Man ikke ogsaa burde undlade at give daglige Charakterer i de øvrige Klasser: at vi undlade det i Religionsunderviisningen, haaber jeg, at Man vil billige. Overhovedet mener jeg, at der er hensigtsmæssigere Midler til Flids og Lysts Bættelse end de daglige Charakterer; som et saadant vil jeg, foruden den ovennævnte Foranstaltning at indføre i Charakterbøgerne et maanedligt Vidnesbyrd, der alene for sig synes at opveje Fordeelen af de daglige Charakterer, blot

auføre det Duffelige i, at den Lærer, i hvis Fag en Discipel af en eller anden Aarsag ikke gjør den tilberlige Fremgang, sætter sig i umiddelbar Berørelse med Forældre eller Bærger og ad den Vej stræber at bortrydde de mulige Hindringer for Fremgangen. Jeg skal blot endnu tilføje, at dersom Man vilde prøve med at ophøre at give daglige Charakterer i de lavere Klaffer, saa burde der uden Tvivl i disse Disciples Charakterbøger indføres et ugentligt Vidnesbyrd om Flid og Forhold, ligesom der gives de 2 øverste Klaffers Disciple et maanedligt. Lovrigt vil jeg om denne ikke uvigtige Sag henwise til Prof. Ingerslevs Skrift om det lærde Skolevæsen, S. 392—404, hvor den agtede Forfatter har fremsat adskillige, efter min Mening, særdeles velgrundede Bemærkninger.

Foruden den reglementerede Tegneunderviisning i de 3 nederste Klaffer er iaar bleven tilføjet en mere almindelig Tegnetime deels for de Disciples Skyld, som vare opflyttede i 4. Klasse efter ifkun i 1 Aar at have nydt geometrisk Tegneunderviisning, deels for at de Disciple af de højere Klaffer, som muligen kunde have Lyst til at øve sig i Tegning, saaledes kunde have en bekvem Leilighed dertil. Denne Tegnetime er, foruden af alle 4. Klaffes Disciple, bleven benyttet af 5 af Disciplene i 5. Klasse, af 1 i 6. Klasse B og af 1 i 6. Klasse A.

Til Sangunderviisningens Fremme er der ogsaa bleven tildeelt dette Underviisningsfag 1 Time mere end før, saaledes at Primoerne have 1 Time for sig, Sekunderne lige saa, og alle syngende Disciple 1 fælleds Time. Af Skolens 43 Disciple deeltage fortiden 22 i denne Underviisning.

Da der paa Grund af 6te Klaffes Deling i 2 selvstændige Afdelinger var et betydeligt forøget Timetal at besætte ved Skolcaarets Begyndelse, var et af to Alternativer

at vælge, enten at bestikke en ny Lærer eller at fordele de tilkomne Timer paa de nærværende Lærere imod en særlig Godtgjørelse: Ministeriet valgte det sidste, vel nærmest, fordi Underviisningen i Physik først skulde indtræde til næste Aar; men unægteligt fik flere af Lærerne, og især Rektor, et temmelig stort Antal daglige Timer. Ved saamme Lejlighed bemyndigedes Rektor til at antage Skolelærer Petersen til som Lærelærer at besørge Regne- og Skriveunderviisningen i de 2 nederste Klasser imod sædvanlig Godtgjørelse af 2 Mk. for Timen.

Fordelingen af samtlige Underviisningstimer imellem Lærerne for Aaret 1849—50 iværksattes paa følgende Maade:

Rektor Bendtsen: Latin i 6te Klasse B, 5te Klasse og 3die Klasse	26 Timer.
Overlærer Riis: Latin i 6te Klasse A og Græsk i 6te—4de Klasse	28 T.
Adjunkt Adler: Historie i 6te—4de Klasse og Geografi i 6.—1. Klasse	26 T.
Adjunkt Thorup: Religion i 6.—4. Klasse, Hebraisk i 6. Klasse A, Historie i 3.—1. Klasse, Kalligrafi i 4.—3. Klasse	25 T.
Adjunkt Jacobi: Fransk i 6.—2. Klasse, Dansk i 6te Kl.B—4de Kl.	28 T.
Samme: Gymnastik i alle Klasser	4 T.
Adjunkt Salto: Mathematik i 6.—3. Klasse og Naturhistorie i 6.B—1. Klasse	30 T.
Adjunkt Leth: Dansk i 6. Klasse A og 2. Klasse, Dyst i 6.—3. Klasse og 2. Klasse, Re- ligion i 3.—1. Klasse	27 T.
Adjunkt Kinch: Latin i 1. Klasse, Dansk	

3. og 1. Klasse, Lyst i 4. 3. og 1. Klasse	27 L.
Organist Hansen: Sang med alle Klasser	3 L.
Snedkermester Knudsen: Geometrisk Tegning og Frihaandstegning	4 L.
Skolelærer Petersen: Regning og Kalligrafi i 2. og 1. Klasse	8 L.

236 Timer.

Hvormange Timer der iaar har været tildeelt hvert enkelt Fag i de forskjellige Klasser, vil sees af følgende Liste:

Fagene:	1.Kl.	2.Kl.	3.Kl.	4.Kl.	5.Kl.	6.Kl.B.	6.Kl.A.	Summa:
Religion	3	3	3	3	3	4	3	22
Dans	6	5	3	2	2	2	3	23
Lyst	5	4	2	2	2	2	2	19
Frans	5	5	4	3	3	4	3	22
Latin	9	9	9	9	8	9	9	44
Græsk	6	4	4	5	5	5	5	19
Hebraisk	2	2	2	2	2	2	2	2
Historie	2	3	3	3	3	2	3	19
Geografi	3	2	2	1	2	2	2	14
Mathemat.	4	4	3	4	4	3	4	22
Naturhist.	3	2	2	2	2	3	2	12
Kalligrafi	4	3	2	1	2	2	2	7
Tegning	2	2	1	1	2	2	2	4
Sang	2	2	2	2	2	2	1	3
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	2	4
	36	37	38	41	38	38	39	236

I praktisk Regning, Kalligrafi og Tegning have de 2 nederste Klasser iaar været kombinerede, ligesaa 2. og 3. Klasse i Naturhistorie.

Da Adjunkt Adler i Begyndelsen af indeværende Aar var bleven valgt til Medlem af Landsþinget, og det saae ud til, at hans Bestræbelser for at faae en dygtig Lærer andenstedsfra til at overtage hans Underviisningsfag her ved Skolen ej vilde lykkes, modtog jeg fra Ministeriet en Skrivelse, hvori der yttres, „at Man, med Hensyn til den særdeles Paaske- lighed og i ethvert Fald usforholdsmæssige Befesning, som vilde være forbunden med at faae nogen dygtig Lærer til at be- give sig herfra Staden til Ribe for paa saa kort en Tid at overtage Adlers Forretninger, maa ansee det meget magt- paaaliggende og ønskeligt, at Arrangementet til Besørgelsen af hans Underviisningstimer træffes paa Stedet og helst ved Hjælp af hans Medlærere.“ Da nu Skolens Lærere, paa Grund af 6. Klases Deling uden Ansættelse af nogen ny Lærer, allerede isorvejen vare rigeligt forsynede med Li- mer, vilde det nævnte Arrangement neppe have været muligt, isald her ikke i Ribe juist havde været tvende Mand, som med deres grundige historiske Kundskaber forenede Lyft og Villie til at komme Skolen til Hjælp ved at deeltage i Underviisningen, nemlig daværende Stiftsprovst, nu Biskop Dangaard, og Segnepræsten til Cathrinekirke, Pastor Graae. Begge disse Herrer aflægger jeg herved min forbindtligste Tak for deres udviste Velvillie imod Skolen.

Fordelingen af Adjunkt Adlers 25 Timer skete paa denne Maade:

Biskop Dangaard: Historie i 6. Klasse A	3 Timer.
Pastor Graae: Historie i 6. Klasse B,	5.
og 4. Klasse	8 T.
Rektor Bendtsen: Geografi i 6. Klasse A og B	4 T.
Adjunkt Leth: Geografi i 5. og 4. Klasse	3 T.
Adjunkt Thorup: Geografi i 3.—4. Klasse	7 T.

Adjunkt Adler ophørte at læse paa Skolen d. 21. Januar. Da Biskop Daugaard i Begyndelsen af Majmaaned rejste til Kjøbenhavn, før at indvies til sit Tilhynsbedede i Kirken, indtraadte den Forandring, at Pastor Graae overtog den historiske Underviisning i 6. Klasse A, hvorimod han afgav de 3 Timer i 4. Klasse til Adjunkt Kinch. Skolens Lærere have saaledes nu paa 6te Maaned følgende Antal af ugentlige Timer: Rektor 30, Overlærer Riis 28, Adjunkt Thorup 33, Adjunkt Jacobi 32, Adjunkt Leth 30, Adjunkt Kinch (fra Begyndelsen af Maj) 30.

2. Disciplene.

Ved den offentlige Examen i Juli 1849 var Discipels antallet 42; af disse dimitteredes til Universitetet 3, nemlig L. Kleisdorff, J. Jørgensen og S. Fr. Seilberg, hvis Charakterer til Examen artium ere anførte ovenfor S. 48. P. B. Seilberg var bort før Examen udmeldt paa Grund af vedvarende Svagelighed. Der optoges i Skolen ved det nye Skoleaars Begyndelse d. 1. September 1849 følgende 7 Disciple: 1, P. Kamsing (3. Kl.); 2, M. S. Hestbech (3. Kl.); 3, D. M. Lundsteen (2. Kl.); 4, J. A. Sparrevohn (2. Kl.); 5, P. M. S. Andersen (1. Kl.); 6, K. W. Hertel (1. Kl.); 7, S. G. Tranberg (1. Kl.) og længere henne i Maret 8, L. Nielsen (1. Kl.). I Marts Løb ere udmeldte: L. C. S. Bertelsen og S. V. J. Bertelsen, begge med Bestemmelse at anbringes i Handelslære, A. A. S. C. Gottlieb, før at gaae tilføes, og E. G. Bertelsen, som efter sin Udgang af Skolen har underkastet sig den almindelige Præliminærexamen ved Universitetet. Antallet paa Skolens nuværende Disciple er saaledes 43, hvilke ere fordeelte i Klasserne paa følgende Maade:

VI. Klasse A.

- 1, Meier, Hans Hansen Andersen, en Søn af Skolelærer Anders Hansen i Arnum.
- 2, Nagaard, Jacob, en Søn af Bagermester Nagaard i Ribe.
- 3, Esmann, Wilhelm August, en Søn af Pastor Esmann i Bryndum.
- 4, Daugaard, Petrus Janus Kruse, en Søn af Biskop Daugaard i Ribe.
- 5, Holst, Thomas Martinus, en Søn af afdøde Sognepræst for Korbæk, Pastor Holst.

VI. Klasse B.

- 1, Hviid, Christian Alexander, en Søn af Toldbetjent Hviid i Ribe.
- 2, Borchsenius, Johannes, en Søn af afdøde Sognepræst for Høne, Pastor Borchsenius.
- 3, Friis, Gabriel Michael, en Søn af Pastor Friis i Brouh.
- 4, Smith, Ole Worm, en Søn af Birkedommer Smith paa Fano.

V. Klasse.

- 1, Hansen, Sophus Vilhelm, en Søn af Kniplingshandler Hansen i Møgeltender.
- 2, Ramsing, Werner Casper, en Søn af Pastor Ramsing, Sognepræst til Darum og Bramminge.
- 3, Andersen, Carthesium Elieser Joachim, en Søn af Stifteskasserer Andersen i Ribe.
- 4, Koch, Carl Bendix, en Søn af Pastor Koch i Allerup.
- 5, Lind, Hans Ollgaard, en Søn af Proprietair Lind til Ulfsund ved Lemvig.
- 6, Toede, Levin Levinsen, en Søn af Bysskriver Toede i Ribe.

- 7, **Saber, Peter Heinrich**, en Søn af afdøde Apotheker Saber i Hølstebro.
- 8, **Gad, Carl August**, en Søn af Provst Gad, Sognepræst i Kolding.
- 9, **Müller, Christian Theodor**, en Søn af Kjøbmand S. J. Müller i Ribe.

IV. Klasse.

- 1, **Diderichsen, Thorvald Julius**, en Søn af Toldinspektør Diderichsen i Hølstebro.
- 2, **Stampe, Hans Gram August**, en Søn af Pastor Stampe, Sognepræst til Nørre-Nebel.
- 3, **Lindelof, Georg Christian Peter**, en Søn af Forpagter Lindelof i Hygum.
- 4, **Bjerrum, Peter Janniksen**, en Søn af Gaardejer J. Petersen i Skjærbaek.
- 5, **Rjær, Konrad Karl**, en Søn af Stiftsfysikus Rjær i Ribe.
- 6, **Wiberg, Frederik Vilhelm**, en Søn af Pastor Wiberg, Sognepræst til Ravnsø.
- 7, **Tolstrup, Karl Theodor**, en Søn af afdøde Sognepræst for Brerup og Lindknud, Pastor Tolstrup.
- 8, **Gad, Hans Schultz**, en Broder til Nr. 8 V. Klasse.
- 9, **Bendtsen, Bendt**, en Søn af Skolens Rektor.

III Klasse.

- 1, **Kamsing, Peter Erhardt Marius**, en Broder til Nr. 2 i V. Klasse.
- 2, **Kleisdorff, Gilbert Motie**, en Søn af Kjøbmand Kleisdorff i Ribe.
- 3, **Zestbech, Mathias Smith**, en Søn af Kjøbmand Zestbech i Lemvig.
- 4, **Vallin, Siegfried**, en Søn af Kjøbmand Vallin i Ribe.

5, Koefoed, Daniel, en Søn af Proprietair, Kammer-
raad Koefoed til Limgaard.

6, Kragh, Peter Anthon Lyder, en Søn af Pastor
Kragh, Sognepræst til Døby.

II. Klasse.

1, Lundsteen, Daniel Maximilian, en Søn af Pastor
Lundsteen, Sognepræst til Aal.

2, Sparrevohn, Jacob Antonius, en Søn af Pastor
Sparrevohn, Sognepræst til Randerup.

3, Paulsen, Paul, en Søn af Stræddermester Paulsen
i Nibe.

4, Kragh, Caspar Christian Ulrich, en Broder til
Nr. 6 i III. Klasse.

5, Lindhardt, William, en Søn af Pastor Lindhardt,
Sognepræst til Hørfardrup.

6, Kjær, Casius Louis, en Broder til Nr. 5 i IV. Klasse.

I. Klasse.

1, Andersen, Peter Mathias Simonsen, en Broder til
Nr. 3 i V. Klasse.

2, Hertel, Reinhold Wenzel, en Søn af Pastor Hertel,
Sognepræst til Møltrup og Breininge.

3, Tranberg, Hans Gotfred, en Søn af afdøde Borge-
mester i Nibe, Justitsraad Tranberg.

4, Nielsen, Christian, en Søn af Amtsforvalter Niel-
sen i Nibe.

3. De i Skoleaaret gjennemgaaede Vens.

Religion.

VI. Kl. A. Hele Matthæi Evangelium i Grundsproget,
hvortil en kort Fortælling er bleven Disciplene dikteret.
Hele Herølsø's Bibelhistorie. Hele Krog Meiers Lærebog.
Hver Maaned er en Opgave i Religion bleven skriftlig be-
svaret.

VI. Kl. B. Hele Matthæi Evang. paa Græsk er gennemgaaet, men kun repeteret fra 19. Kap. til Enden. Hele Herslebs Bibelhistorie. Krog Meiers Kærebog forfra til Kæren om Kirken. Ogsaa i denne Klasse er en Opgave i Religion hver Maaned bleven besvaret.

V. Kl. Riscos Katekismus i den kristelige Kære fra den anden Troesartikel til Bogens Ende. Samme Forfatters kristelig-apostoliske Troesbekjendelse er benyttet ved Siden af som Kærebog. Herslebs Bibelhistorie fra 4de Periode i Jesu Liv til Bogens Ende, med Undtagelse af Anhanget om Hedenstabet, samt forfra Bogen indtil Demmerne. Bibel læsning i forskjellige Afsnit af det nye Testamente paa Dansk.

IV. Kl. Riscos Katekismus, med Kærebogen ved Siden, forfra indtil den anden Troesartikel. Herslebs Bibelhistorie fra Rigets Deling indtil 3die Periode i Jesu Liv. 11 Psalmer i P. Hjorts „Gamle og nye Psalmer.“ Bibel læsning i det nye Testamente, naar Tiden har tilladt det.

III. Kl. Hele Valles Kærebog, dog med Undtagelse af det Meste af 6te Kap. Luthers Katekismus: alle fem Parter. Herslebs større Bibelhistorie forfra til Pag. 92 (det jødiske Riges Deling); desuden er omtrent den første Halvdel af Matthæi Evangelium gennemgaaet. Af Hjorts Samling ere 10 Psalmer lærte udenad (20, 104, 105, 177, 178, 191, 198, 199, 202, 275). Disciplene Kleisdorff og Wallin af den mosaiske Troesbekjendelse have i Wolffs Bibelhistorie læst fra Rigets Deling indtil Enden.

II. Kl. De tre første Kapitler af Valles Kærebog, samt lidt af 6te; i Katekismus Buddene og de to første Troesartikler. Dangaards og Stochholms Bibelhistorie er læst helt igjennem. Af K. Chr. Müllers Samling ere 8 Psalmer lærte udenad (9, 10, 18, 20, 23, 29, 32, 35.)

I. Kl. Luthers Katekismus: alle fem Parter. Daugards og Stochholms Bibelhistorie forfra til Pag. 144 (Jesu Indtog i Jerusalem). 20 Psalmer af K. Chr. Müllers Samling (1—8 inkl., 11, 12, 15, 16, 17, 20, 22, 28, 30—33 inkl.).

Dansk.

VI. Kl. A. Thortsens Litteraturhistorie gennemlæst og Prøvestykker af Forfatterne meddelte; Udsigten over den poetiske Litteratur fortsat til den nyeste Tid. Fra Skoleaarets Begyndelse til først i Maj er en lille halv Time om Ugen anvendt til at foredrage den svenske Litteraturhistorie i dens Hovedomrids. Dvølses i mundtlig Foredrag et Par Gange maanedlig. Engang imellem er istedetfor dette et Digt lært udenad til Recitation. Til de skriftlige Udarbejdelser — een om Ugen — have foruden Faglæreren ogsaa Lærerne i Religion, Historie og de gamle Sprog leveret Opgaver.

VI. Kl. B. Den nordiske Mythologi er gennemgaaet, ligeledes Litteraturhistorien, saaledes, at man med Forbigaaelse af den mindre væsentlige Detail, har dvølet ved de mest fremragende Forfattere og deres Bærker, hvoraf Prøvestykker ere meddelte; hertil er Thortsens Litteraturhistorie benyttet. Adskillige af den danske Litteraturs seneste Frembringelser (som „Søstrene paa Kinnakulla“ o. fl.) ere blevne læste for Disciplene og gennemgaaede med dem. Du og da ere Taleøvelser blevne anstillede, hvortil Ennet dels er blevet valgt af Disciplene selv, dels opgivet af Læreren. 2 Digte ere udenadlærte til Dvølse i Recitation. Disciplene have egentligt leveret et skriftligt Arbejde, hvis Indhold dels har været af almindelig Natur, dels hentet fra et Skoles Fag efter Opgivelse af vedkommende Lærer.

V. Kl. Den nordiske Mythologi er blevet gennemgaaet, og i Forbindelse hermed er Dehlenschlägers „Nordens

Guder" læst indtil Side 92. 4 Digte ere udenadlærte til Dvælse i Recitation. Disciplene ere blevne gjorte bekendte med de forskjellige Digtarter samt med det Vigtigste af den danske Metrik. En Time om Ugen er anvendt til skriftlige Dvælses, dels efter Bergens Veiledning, dels ogsaa bestaaende i Dispositioner til Udarbejdselser, som da ere blevne udforte hjemme.

IV. Kl. Holst's profaiske Læsebog er bleven benyttet til Dplæsning og Analyse samt andre sproglige Dvælses. Grammatiken (Bojesens) er repeteret. Efter Bergens Vejledning er gennemgaaet de Lektioner, som handle om: den gode Stils Egenskaber, samt Troper og Figurer, ligesom Disciplene ogsaa ere blevne gjorte bekendte med Metrikens Grundsætninger. 5 Digte ere udenadlærte. Den ene Time om Ugen er bleven benyttet dels til skriftlige Dvælses efter Bergens „Veiledning“, dels til Rettelse af de hjemme skrevne Stile, mest af fortællende Karakter, samt Oversættelse fra fremmede Sprog, Forandring af Poesi til Prosa, Brevstil og Fabler.

III. Kl. Af Holst's profaiske Læsebog er 1ste Affnit (S. 1—89) anvendt til Dplæsning, Gjenfortælling, Forklaring af Tankegangen og sjeldnere (s. Ex. fremmede) Ord. Bojesens Grammatik er repeteret. 5 Digte ere lærte udenad: Villenoc's, Matrosen, Gort Adeler, Menneskers Engle og Hundemordet. 1 Stil er skreven hjemme om Ugen, i Almindelighed Gjenfortælling af en lille fortalt Historie, enkelte Gange Oversættelse fra Tysk eller Fransk eller egen Fortælling. Paa Skolen er der foretaget skriftlige Dvælses efter Bergens (5., 6., 10., 11., 12., 18. og 19. Lektion), til Indøvelse af enkelte Affnit af Formlæren eller deslige.

II. Kl. Funch-Negind-Warburg's Læsebog, Side 1—69 og 223—407; af Digtene bag i Bogen ere 9 lærte

udenad (28, 31, 35, 40, 44, 47, 49, 54, 57). Det mundtlige Foredrag øves bestandig ved en sammenhængende Gjengivelse af det Læste. Bojesens Sproglære med nogle Forbigaaelser; Reglerne indevede ved Analyse i Læsebogen. Til Stiløvelser (2—3 Gange ugentlig) er foruden Diktat anvendt Oversættelse af tidligere læste tyske Stykker, Gjengivelse af en Fortælling, samt nogle Lektioner i Borgens Vejledning.

I. Kl. Af Funch, Rogind og Warburgs Læsebog er læst S. 1—173 og S. 223—236. Det Dplæste er i Almindelighed blevet gjensfortalt. Et mindre Stykke har altid været foresat til Analyse. Undervisningen i dansk Grammatik skete efter Bojesens Sproglære. Først lærtes Afsnittet om den enkelte Sætnings Dele og om flere Sætningers Sammensætning (§ 1—18 og 47—56). Derefter ere de forskjellige Afsnit af Bøjningslæren læste jævnsides i begge Sprog, saaledes at Disciplene hver Dag havde en Grammatik-Lektie for, men uden noget Hensyn til, om de i en Uge kun havde dansk eller, hvad der lettere kunde træffe, kun tysk Grammatik. Bojesens danske Sproglære er saaledes gennemgaaet med Undtagelse af Ordstillings-Læren; dog ere kun faa Anmærkninger medtagne. Til Diktat anvendtes 2 Timer ugentlig, 1 Time til andre skriftlige Øvelser, sigtende fornemmelig til Indøvelse af det i Grammatikens Læste.

Tysk.

VI. Kl. A. Schillers Wilhelm Tell og Wallensteins Lager; Hjorts Læsebog, prof. Del, S. 321—411 og 571 til Enden. Formulæren repeteret efter Hjorts større Grammatik; en kortfattet tysk Ordføjningslære er meddeelt, lempet efter Madvig's latinske. Til mundtlig og skriftlig Stil (een

em Ugen) ere Lorenzens Stiløvelser anvendte fra S. 105—168.

VI. Kl. B. Goethes Hermann und Dorothea; Hjorts Læsebog S. 288—326; desuden er Forstjelligt læst hjemme af Disciplene paa egen Haand. Grammatik, som i 6. A. Lorenzens Stiløvelser, S. 88—136 (een skriftlig og een mundtlig Stil om Ugen). I det sidste Halvaar er hver Maaned en Stil bleven opgivet af Rektor og skreven paa Skolen.

V. Kl. Hjorts Læsebog S. 288—388 og 412—456. Formularen efter Hjorts større Gram. Lorenzens Stiløvelser, ældste Parti fra S. 88—125, yngste Parti fra S. 20—48 (afværlende mundtlig og skriftlig Stil).

IV. Kl. Hjorts Læsebog, S. 107—137 og 194—219. Hjorts mindre Sproglære repeteret, Hovedordenes Rjen og Bøjning efter den større. Stile efter Lorenzens Stiløvelser 1 Gang om Ugen (S. 1—13).

III. Kl. Riises Læsebog, S. 140—221. Mundtlig Stil efter Wolles Materialier, forfra til S. 58, hvoraf den største Del dog kun var Repetition. I Forbindelse hermed er Grammatikken repeteret efter Hjorts mindre Sproglære. De enkelte Affnit af Grammatikken, som der ikke var Anledning til at gennemgaae i Forening med den mundtlige Stil, ere særskilt repeterede. Hver Uge have Disciplene desuden skrevet en Stil efter opgivne Exempler, som skulde tjene til at indøve Regler af Ordbojningslæren, som især vejen udvikles mundtlig for dem, eller istedetfor en ny Stil lært de sidst skrevne Stile udenad. Paa denne Maade er især det Væsentligste af Klasselæren gennemgaaet systematisk.

II. Kl. Riises mindre Læsebog, S. 153—Enden; sammes større Læsebog S. 1—21; i den sidste har C. Kjær, som er ældre i Klassen, desuden læst fra Side 140—182.

Hjort's mindre Gramm. gennemlæst. Wolles Materialier forfra til S. 49 med enkelte Forbigaaelser. Et Diktat hver Uge.

I. Kl. Af Riis's lille Læsebog er læst S. 22—130. Et Stykke af Lektien har altid været specielt foresat til Analyse og analyseredes ligesom det Danske. Til dette Stykke maatte Disciplene hjemme skrive Gloser, og da de bleve bekendte med Bøjningslæren, maatte de anføre Hovedordene i Navneformen og Udsagnsordene i Nutiden og dernæst angive Bøjningsmaaden. Om Methoden i Grammatik-Undervisningen se Danfkn. Læst er efter Hjort's lille Grammatik det Væsentligste angaaende Udsagnsordenes, Artiklernes, Hovedordenes, Tillægsordenes og Stedordenes Bøjning. (Disciplene have maattet gjøre sig bekendte med alle Udsagnsordene af anden Konjugation). Diktat 1 Gang om Ugen.

Fraanf.

VI. Kl. A. Borrings "Etudes littéraires" fra S. 21—64, 174—227 og 355 til Enden. Borrings Grammatik er repeteret, samt Ordbannelselæren efter Prof. Abraham's. Borrings Stilovelse er læst fra Nr. 23—82 (de ulige Nummere). En Time om Ugen er bleven anvendt dels til Rettelse af Stilene, (som i de sidste Par Maanedere ere skrevne paa Skolen uden Afbenyttelse af Grammatik og Lexika), dels til Examination af det Pensum, som i Ugens Løb var læst paa egen Haand af Disciplene.

VI. Kl. B. Borrings "Etudes littéraires" fra S. 20—46, 266—278, 284—370 og 375—463. Af Sibbern's Stilovelse, 2det Affnit, ere gennemgaaede de lige Nummere fra S. 27—72. Abraham's Sproglære er læst ud og repeteret. En Time om Ugen er bleven anvendt dels til Rettelse af Sti-

lene, (som i de sidste Par Maanedet ere blevne skrevne paa Skolen uden Afbenyttelse af Grammatik og Verifa), dels til Examination af det Pensum, som i Ugens Løb var læst paa egen Haand af Disciplene.

V. Kl. Borrings „Etnes littéraires“ forfra indtil S. 62, og fra S. 105—133. Abrahams's Grammatik forfra til Kapitel 7. I Ingerslevs Materialier er læst fra uregelmæssige Verber af 4de Konjugation til Enden, og i Sibberns Stilovelse, 2det Affnit, forfra til Nr. 31 inkl. (de ulige Nummere). En Time om Ugen er anvendt, dels til skriftlige Dvæls, dels til Examination af hvad Disciplene i Ugens Løb havde læst paa egen Haand.

IV. Kl. Borrings franske Læsebog for Mellemklasser fra S. 64—116 og fra S. 151—193. Abrahams's Grammatik er læst forfra til S. 196 (Eidernes Følge). Sibberns Stilovelse, 1ste Affnit er læst fra Nr. 50 til Enden (de lige Nummere.)

III. Kl. Borrings Læsebog for Mellemklasser forfra til S. 90. Abrahams's Grammatik er læst forfra til 2det Affnit i Syntaren (med Forbigaaelse af en Del af Anmærkningerne). Sibberns Stilovelse, 1ste Affnit, er læst forfra til Nr. 30 (de ulige Nummere, dog ere 14 og 18 tillige læste). Noogle Stykker af Læsebogen ere udenadlærte.

II Kl. Borrings „Manuel“ fra S. 115—163. Af Abrahams's Sproglære er læst: de regelmæssige Verber og Hjælpeverberne, samt det Vigtigste om Artiklen, Kjønnet, Kjøns- og Talbøjningen, Talord og Pronominer. I Sibberns Stilovelse, 1ste Affnit, er læst fra Nr. 1—7, samt fra Nr. 31—45 (de ulige Nummere). Af Læsebogen ere et Par Stykker udenadlærte.

Latin.

VI. Kl. A. Dimittenderne opgave til Examen artium:

Livius 1ste Bog; Callust: Catilina og Jugurtha; Tacitus: Agricola og Germania; Cicero: oratt. pro Roscio Amerino, pro lege Manilia, IV in Catilinam; de officiis; Horats: 2den og 4de Bog af Dderne, Brevene og ars poetica; Virgil: de tre første Bøger af Æneiden. Heraf er i Aarets Løb læst i daglige Lektier paa Skolen: Cicero de officiis 3die Bog og oratio pro Roscio Amerino, Horats's Breve og ars poetica, Livius: 1ste Bog; Callust: Jugurtha fra Cap. 43; det Dvrigte af det, der opgives til Examen artium, har Disciplene repeteret i større Pensa paa egen Haand og ere dernæst i to Timer hver Mandag bleve examinerede i det Læste. Madvigs Grammatik er repeteret. Bojesens romerske Antikviteter læst. Tregders romerske Litteraturhistorie er brugt ved Henvisning, navnlig under Læsningen af Horats's Breve og ars poetica. Skriftlig Oversættelse — dels hjemme dels paa Skolen med Benyttelse af Badens dansk-latinske Lexicon — efter Henrichsens Materialier, 2det Hefte S. 290—347; mundtlig efter Ingerslevs 1ste og 2den Samling en Time om Ugen. En Version, skreven paa Skolen, efter Henrichsens Opgaver hver 14de Dag. I Stilene og Versionerne ere Fejlene mærkede hjemme af Læreren, dernæst ere Udarbejdelseerne gennemgaaede med Klassen i en ugentlig Time.

VI. M. B. Ciceronis Cato major et Lælius; Livii Hist. lib. I. Virgillii Æneid. lib. II. et III. I Madvigs latinske Grammatik er læst Syntaxis fra 2det Afsnits 7de Kapitel indtil Enden. I Bojesens romerske Antikviteter er gennemgaaet fra S. 102 (Krigsvæsenet) til Bogens Slutning. Af Tregders Litteraturhistorie er læst Artiklerne: Cicero, Livius og Virgil. Til skriftlig Stiløvelse er oversat i Ingerslevs Materialier, 2den Samling, fra S. 149—189 (Enden); desuden nogle Extemporalstøile. I Henrichsens Opgaver 15 Versioner.

V. Kl. Ciceronis oratt. pro S. Roscio Amerino, pro lege Manilia, in Catilinam I—IV, pro Q. Ligario, pro rege Dejotaro (ialt 153 Kapitler). Ovidii Metamorph. efter Feldbausch's Udgave følgende Stykker: Skabelsen, Verdensaldrene, Lykaon, Deukalion, Phaeton og Callisto (ialt 905 Vers). I Madvig's latinske Grammatik er læst: Om Gjenstandssetninger, S. 343—349, om Imperativ, Supinum, Gerundium og Participium, S. 356—396, videre Lydlæren og af Metriker om Hexametret. I Tregders Litteraturhistorie Artiklerne: Cicero og Ovidius. Som skriftlig Stiløvelse er oversat i Jørgensen's Materialier, 1ste Samling, S. 48—96; det samme Pensum er, efter Rettelsen, brugt til mundtlig Stil.

IV. Kl. Cæsar de bello Gallico libb. I. II. III. Phædri fabulæ, næsten alle af 1ste og nogle af 2den Bog. Madvig's Grammatik. Bøjningslæren fra Kap. 9 indtil Enden. Af Ordføjningslæren er det tidligere læste indtil § 287 repeteret, og dernæst læst videre indtil Læren om Gjenstandssetningerne. 2 skriftlige Stile om Ugen efter Jørgensen's Materialier, 1ste Samling, S. 16—49. Stilene ere derpaa lærte udenad. Mundtlig Stil engang om Ugen, først efter Trojels Exemppler, dernæst efter Jørgensen, S. 1—7.

III. Kl. Silfverbergs Læsebog S. 1—47. Hele Formlæren efter Madvig's Udtog, med ganske faa Forbigaaelser. I Trojels Exempelsamling er mundtlig oversat fra Begyndelsen til S. 39. Enkelte skriftlige Stiløvelser.

Græff.

VI. Kl. A. Dimittenderne øggive til Examen artium: Platen: Apologi og Crito; Xenophon: memorab. de tre første Boger, Anabasis de to første Boger; Herodot: 7de Bog; Homer: Iliaden 1—4 Sang og 8—10

Saug; Tregders Anthologia Græca I.; II.; III., 1—2; 6—9; 13—14; 16; IV., 1—12. Heraf har Klassen i Aarets Løb dels læst som nyt dels repeteret alt undtagen Homers Iliade 2, 3, 8, 9 Saug. Madvigs græske Syntax er repeteret. Mundtlig er oversat i Bergs Opgaver til andet Afsnit af Madvigs Syntax fra Pag. 71—80. Bojesens attiste Antikviteter og Tregders græske Litteraturhistorie er læst, dog er Adskilligt forbigaaet, navnlig Meget i sidste Del af Litteraturhistorien.

VI. Kl. B. Xenophon: memorab. de to første Bøger. Herodot: første Bog til Kap. 108. Homer: Jf. VI. Madvigs Syntax læst § 119 til § 143 og repeteret forfra til § 119. Mundtlig Oversættelse af udvalgte Exempler i Bergs Opgaver til første Afsnit af Madvigs Syntax. Langes Formlære repeteret til de anomale Verber. Bojesens græske Antikviteter brugt ved Henvisning. Tregders Litteraturhistorie: Xenophon og Herodot tilligemed de tidligere Historiefrivere (100—106).

V. Kl. Xenophon: Anabasis 5te og 6te Bog; Homer: Iliadens 2den Saug til B. 493. Madvigs Syntax første Afsnit til Kap. 5 (Genitiv); Tregders Formlære repeteret og de homeriske Ejendommeligheder medtagne. Mundtlig Oversættelse af udvalgte Exempler af det i Grammatiken læste i Bergs Opgaver til første Afsnit af Madvigs Syntax. Tregders Litteraturhistorie: Homer og Xenophon.

IV. Kl. Runds Væsebog første Afsnit til IX. (Pag. 23) — de danske Stykker oversatte mundtlig, hyppig tillige skriftlig — 2det Afsnit Pag. 101 (Xenoph. Ages. 1, 6) — 106. Tregders Formlære i det Omfang, som er bestemt for denne Klasse, læst og repeteret flere Gange.

Hebraisk.

VI. Kl. A. Hele Genesis, de 10 første Psalmer samt

Profeterne Joel og Jona. Hele Whittes Sproglære er i Aarets Løb bleven repeteret.

Historie.

VI. Kl. A. Den nyere Tids Historie (fra Reformationen til vore Dage). Danmark efter Allen, det Dvrige efter Kosfods Udtog.

VI. Kl. B. Danmark efter Allen fra Reformationen til vore Dage, Frankrig, England, Spanien, Portugal, Rusland, Nederlandene i samme Tidrum, efter Kosfods Udtog.

V. Kl. Danmarks nyere Historie (fra Reformationen) efter Allen; efter Kosfods Udtog derimod de øvrige Stater i Europa, med Undtagelse af Spanien, Portugal, Polen, Ungarn og Tyrkiet.

IV. Kl. Allens Danmarks Historie fra Kristian den Anden (Reformationens Begyndelse) til Kristian den Sjette. Videre den gamle Historie efter Langbergs Udgave af Kosfod indtil de romerske Keisere.

III. Kl. Kosfods fragmentariske Historie fra Middelalderen og til vore Dage. Allens mindre Fædrelandshistorie forfra indtil Reformationen, med Forbigaaelse af enkelte Stykker, som angaa Landets indre Forholde.

II. Kl. Levinsens Ledetraad fra det 34te Stykke (Mushamed) og Bogen ud. I de vigtigste Afsnit er Kosfods fragm. Historie benyttet ved Siden af som Læsebog, ligesom ogsaa hele Danmarks Historie er læst noget udførligere efter G. Stroms Udtog af Allens Lærebog.

I. Kl. Levinsens Ledetraad indtil Middelalderen (det 31te Stykke). Fædrelandets Historie, efter ovennævnte Udtog, forfra indtil Reformationen.

Geografi.

VI. Kl. A. Hele Geografien efter Ingerslevs større Lærebog, og den gamle Geografi efter Kønigsfeldt.

VI. Kl. B. Hele Ingerslevs Geografi er læst og repeteret.

V. Kl. I Ingerslevs større Lærebog: hele Europa og Asien indtil Persien.

IV. Kl. Samme Bog. Europa indtil Frankrig.

III. Kl. Samme Bog forfra til Italien; i begge disse Klasser, især i den sidste, er foretaget mange Udeladelser og Forkortninger, især i den politiske Del af Geografien.

II. Kl. Hele Ingerslevs lille Geografi, med særdeles Udvikling af de fysiske Forhold og i det Hele meget faa Udeladelser.

I. Kl. Efter samme Bog er meddelt et Omrids af hele Geografien, med Anvisninger efter Kortet og Udeladelse af en Del Detail især af den politiske Geografi.

Naturhistorie.

VI. Kl. B. Zoologien og Botaniken er repeteret efter Drejers og Bramsens Lærebog. Krystallographien er gennemgaaet efter Prof. Forchhammers Ledetraad. Mineralogien kan ikke siges at være læst, forsaavidt derved skulde forstaaes en lektievís Gennemgaaen efter en bestemt Lærebog; dertil var Tiden i dette Aar for knap og den i Drejers og Bramsens Lærebog givne Behandling altfor vidtloftig. Vi have maattet indskrænke os til en kort Udsigt over Mineralierne, gruppevis ordnede efter Lærebogens Inddeling i Skoleens Samling, saa at kun de bekendteste og mærkeligste ere blevne Gjenstand for en nojere Betragtning.

V. Kl. Botaniken til Konboeplanter.

IV. Kl. De beenløse Dyr og en kort Indledning til Planteriget.

III. Kl. Krybdyr og Fiske samt repeteret Pattedyr og Fugle.

II. og I. Kl. Pattedyr og Fugle. I. Kl. har læst efter Stroms naturhistoriske Læsebog, II. Kl. efter Drejers og Bramsens mindre Lærebog, de øvrige Klasser efter den større.

Mathematisk.

VI. Kl. A. I Geometri er gennemgaaet og indøvet Manglekanter og Cirklers Beregning samt hele Geometrien repeteret forfra med tilhørende Opgaver efter Oppermanns Lærebog med Forbigaaelse af 109, 112—121, Bevist i 138, § 10 og 11, 249—257, 295—307, 328—339, 341, 369—374, 379—413, 431—435, 450—478, 480—486, 489—490, 497—500, fra 507 og ud. Af Opgaverne er forbigaaet IX., 16, 17, 18, X., 5, XI., 6 samt fra XIII. og ud. De her angivne Partier af Bogen forbigaaes i alle Klasser. Hele Arithmetiken er repeteret efter Bergs Lærebog. Læren om Tals Deelighed er læst udførligere efter Tillæget. Ligninger af 1ste og 2den Grad med 1 eller flere Ubekjendte. Skriftlige arithmetiske og geometriske Opgaver 1 Gang ugentlig.

VI. Kl. B. Anden Bog af Oppermanns Geometri og alle Opgaverne læst og repeteret. I Arithmetik er gennemgaaet Roduddragnings-theorien samt repeteret forfra. Ligninger af 1ste og 2den Grad med 1 eller flere Ubekjendte. Skriftlige Oevelser 1 Gang om Ugen.

V. Kl. Oppermanns Geometri fra § 7 til 2den Bog samt repeteret forfra. Opgaverne til VIII. Af Arithmetiken er gennemgaaet og repeteret dels efter Berg dels efter Steens Indledning de fire Regningsarter, Potenser, negative Storrelser, Brøk, Decimalbrøk, Bogstavregning og Ligninger af 1ste Grad med 1 Ubekjendt.

IV. Kl. Oppermanns Geometri til § 7. I Arithmetik Steens Indledning undtagen Anhanget. Af og til er en Time anvendt til praktisk Regning.

III. Kl. Alle Disciple have gennemgaaet Reguladetri i hele Tal og Brok, de fleste desuden omvendt, sammensat og omvendt sammensat Reguladetri, den Reesiste Regel og lidt Procentregning.

II. Kl. De fire Species i Brok, Resolution og Reduktion, Reguladetri i hele Tal og Brok (Ursins Regnebog), foruden en Del Dvelfesexempler. To af Klassens Disciple have ikke gennemgaaet Reguladetri.

I. Kl. De fire Species i benævnte hele Tal (Ursins Regnebog), tilligemed en Mængde blandede Dvelfesexempler. De to af Klassens fire Disciple have desuden havt nogle Dvelfer i Brok, og een har gennemgaaet det samme Pensum, som overste Parti i anden Klasse.

I dette Aar er der ogsaa blevet undervist i Engelsk her ved Skolen, idet Overlærer Riis ved Skoleaarets Begyndelse tilbød sin Vejledning deri til dem af Disciplene, som maatte ønske den. Der meldte sig som Deltagere ialt 12 Disciple, der bleve fordelte i 2 Partier, et ældre — Disciplene fra overste Klasse — og et yngre. Det ældre Parti fik en Times Undervisning om Ugen og har i dette Aar læst *Japhet in search of a father*, by Marryat, Chapt I—XXVI. og Mariboës engelske Formlære. Det yngre har i 2 ugentlige Timer læst Mariboës engelske Læsebog („Historien om lille Hans og tyve Fabler“) og sammes Formlære. Desuden ere Fablerne oversatte mundtlig fra Dansk til Engelsk og nedskrevne paa Engelsk efter Diktat.

4. Skolebibliotheket.

• Bibliotheket har siden sidste Beretning modtaget følgende Tilvært dels ved Forsendelser fra Regeringen, dels ved Indkjøb for den normerede Sum:

- Skoleprogrammer for Aaret 1849 fra
- Aalborg Kathedralskole:** Skolefesterretninger ved Mag. P. H. Tregder, Skolens Rektor.
- Aarhuus Kathedralskole:** Skolefesterretninger ved H. H. Blache, Skolens Rektor.
- Aarhuus videnskabelige Realskole:** Skolefesterretninger ved K. E. Nielsen, Skolens Rektor.
- Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn:** Skolefesterretninger ved E. B. Rimestad, Skolens Forstander.
- Borgerdydsskolen paa Christianshavn:** Bidrag til vor Skoles Statistik i Tidrummet fra August 1831 indtil Juli 1848. Af E. Svenningfen.
- Frederiksborg lærde Skole:** Lærebog i den evangelisk-christelige Religion. Af P. de Richelieu, Adjunkt. 1. H.
- Horsens lærde Skole:** Realecatalog over Skolens Bibliothek og Skolefesterretninger af Overlærer Johansen.
- Kolding lærde Skole:** Skolefesterretninger ved Mag. Prof. Jørgensen, Skolens Rektor.
- Metropolitanskolen:** Prøve af en tysk Ordfojningslære, af Adjunkt J. Holbeck.
- Nykjøbing Kathedralskole:** Om det oldnordiske Sprogs Overensstemmelse med det græske og latinske i Ordfojningen, af Mag. G. F. W. Lund, Overlærer.
- Odense Kathedralskole:** Nygræft Digt om Mainoterne, Lert og Oversættelse. Af Prof. Mag. N. J. F. Hennrichsen, Skolens Rektor.
- Roeskilde Kathedralskole:** 1, Grundsætninger for Undervisningen i de lærde Skoler, 2det Hefte, ved Skolens Rektor S. N. J. Bloch. 2, Biographiske Festerretninger om de Kandidater, som have underkafstet sig philologisk Embedsexamen, ved Overlærer Hundrup.

Randers lærde Skole: Skoleefterretninger ved Dr. C. A. Thortsen, Skolens Rektor.

Ribe Kathedralskole: Plan for Undervisningen i Ribe Kathedralskole. Udarbejdet af Skolens Lærere.

Reykjavik lærde Skole: Ritgjordir, tilheyrandi Snorra-Eddu. Ved Dr. theol. S. Egilsson, Skolens Rektor.

Ronne lærde Skole: Skoleefterretninger ved Mag. H. R. Whitte, Skolens Rektor.

Slagelse lærde Skole: Brudstykker af en mathematisk Lærebog, af J. C. G. Fischer.

Sorø Akademies Skole: Om visse characteristiske Udtryk og Betegnelser hos Aristoteles. Af Dr. C. F. Bojesen, Skolens Rektor.

Von Westenske Institut: Skoleefterretninger ved H. G. Bohr, Skolens Bestyrer.

De preussiske Gymnasialprogrammer for 1847 og 1848.

L. Brandes: De ophthalmia rheumatico-gonorrhoeica disquisitio. 1850. (Doktordisputats).

Supplement til Kjøbenhavns Universitets Aarbøger. Ved H. P. Selmer. Nr. 1, for 1848.

Historisk Museum eller Lidskrift for utrykte historiske Kildeskrifter, især Danmark vedkommende. Udg. af L. A. Becker. 1ste Bd. 1ste H. 1848.

Om Synspunktet for Opfattelsen af Philos Gudserkjendelse. Af G. Steenberg. (Licentiatdisputats) 1849.

Galatheas Rejse omkring Jorden i Aarene 1845, 46 og 47. Ved Steen Wille. 2 B.

Nogle Betragtninger over Stat og Kirke. Af F. C. Eibbern. 1849. 4. (Indbydelseskrift til Universitetsfejsten i Anledning af Kongens Fødselsdag).

- Oversigt over det kongl. danske Videnskabers Selskabs Forhandlinger i Aaret 1849. No. 3—8, og No. 1—3 for Aaret 1850.
- For Tidss Fordringer til Danmarks Skolevæsen. Af Dr. G. P. Brammer. 1850.
- Den hedenske Verden ved Christendommens Begyndelse. Af Dr. J. P. Mynster. 1850. (Indbydelseskrift til Biskop Daugaards Indvielse.)
- Nordist Mythologi. Af N. M. Peterfen. Kbhvn. 1849.
- Histoire de la révolution française de 1848. Par A. de Lamartine. Bruxelles et Leipzig. 1849. 2 T.
- Théâtre français, publié par C. Schütz. I—VI livraison. Bielefeld. 1848.
- Det gotiske Sprogs Formlære med Ræfestykker og Ordregister. Af P. A. Munch. Christiania. 1848.
- Lexicon Xenophonteum. Ed. F. G. Sturzins. Lips. 1801. 4 Voll.
- Xenophontos Apomnemoneumata. Recogn. G. A. Herbst. Halis Sax. 1827.
- Sapphonis fragmenta. Ed. C. F. Neue. Berolini, 1827. 4.
- Anthologia Græca. Ed. I. F. G. Burchard. Berolini. 1839.
- Bionis et Moschi carmina. Rec. G. Hermannus. Lipsiæ. 1849.
- Mimnermi Colophonii carminum quæ supersunt. Ed. N. Bachius., Lipsiæ. 1826.
- Callini, Tyrtæi, Asii carminum quæ supersunt. Ed. N. Bachius. Lipsiæ. 1831.
- Aristophanis Comoediæ. Ex nova recens. Guil. Dindorf. Parisiis, 1846.
- Bemerkungen über einige Punkte der griechischen Wortfügungslchre. Von J. N. Madvig. Göttingen, 1848.

- Ny latinsk Ordbog. Af N. Arnesen. Kbhavn, 1848.
 Latinsk-dansk Ordbog. Af Mag. C. F. Ingerslev. Kbhavn,
 1849.
 Ares. Ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte der griechi-
 schen Religion. Von H. D. Müller. Braunschweig, 1848.
 Abhandlungen und Beiträge zur classischen Litteratur von
 Dr. K. F. Hermann. Göttingen, 1849.
 Poetarum Tragicorum Græcorum fragmenta. Collegit F.
 G. Wagner. Vratislaviæ, 1848.
 Anthologiæ Græcæ Palatinæ epigrammata selecta. Ed.
 E. Geist. Moguntia, 1838.
 Arriani Alexandri Anabasis. Ed. C. G. Krüger. Bero-
 lini, 1835. 2 Voll.
 I. Pollucis Onomasticon. Ex rec. I. Bekkeri. Berolinæ,
 1846.
 Xenophontis Cyri Anabasis. Ed. stereot. Lipsiæ, 1849.
 Homeri Ilias & Odyssea. Ed. stereot. Lipsiæ, 1849.
 C. I. Cæsaris Commentarii de bello Gallico. Ed. stereot.
 Lipsiæ, 1848.
 Corneli Nepotis Vitæ exc. imp. Ed. stereot. Lipsiæ,
 1848.
 Q. Curtii Rufi de gestis Alexandri Magni. Ed. stereot.
 Lipsiæ, 1849.
 Phædri fabularum Æsopiarum libri V. Ed. stereot.
 Lipsiæ, 1848.
 Livii Historiarum libri I—IV. Mit erklärenden Anmerkun-
 gen von G. C. Crusius. Hannover, 1846.
 Parallelgrammatik der griechischen und lateinischen Sprache
 von Rost, Kritz u. Berger. Göttingen 1844 og 1848.
 Dan. Wyttenbachii opuscula varii argumenti. Lipsiæ,
 1821. 2 Voll.

Dan. Wyttenb. Bibliotheca critica. Amstelodami, 1779—1808. 3 Voll.

P. Ovidii Nasonis Metamorphoseon libri XV. Mit Anmerkungen von C. C. C. Bach. Hannover 1836. 2 Bd.

Orator Danico-Latinus. Ed. A. Weihe. Havniæ, 1849.

Zoologischer Hand-Atlas v. Dr. H. Burmeister. Mit illuminierten Kupfern. Berlin, 1843.

Fortsettelsen af følgende Bærter og Tidsskrifter:

H. Stephani Thesaurus græcæ lingvæ. Edd. C. G. Hase G. & L. Dindorfii; Beckers Verdenshistorie ved J. W. Koebell, oversat af J. Riise; Jahns Neue Jahrbücher; Melbechs historiske, Schouws danske Tidsskrift, Erslevs Fortættelæxicon, det statistiske Labelværk.

Fortteguelserne over Forelæsningerne ved Kjøbenhavns Universitet og Karakterlisterne over dem, der have underkastet sig Examen artium og anden Examen (for Aaret 1848—49.)

Bøger, indkjøbte paa Auktionen efter Etatsraad, Raadmand Riis-Kovsen.

B. Haldorsens islandske Lexikon. Ved R. K. Raff. Kjøbn. 1818. 2 B. 4.

Sæmundi Edda Rhythmica seu antiquior. Hafniæ. 1787. 4.

Sæmundi Edda Mythico-Historica. Hauniæ. 1818. 4.

Geschichte der Hohenstaufen und ihrer Zeit von Fr. v. Raumer. Leipzig 1823—25. 6 Voll.

K. D. Müllers Geschichte der griechischen Literatur. Breslau. 1841. 2 B.

Delphine par Madame de Stael-Holstein. A Geneve 1803. 4 Voll. 8.

Det tabte Paradis. Et episk Digt af John Milton, overs. ved H. Schönheider. Kjøbn. 1790. 2 D. 8.

- Boger, indkjøbte paa Auktionen efter Overlærer H. J. Hansen i Ribe.
- J. S. L. Gehlers Physikalisches Wörterbuch, neu bearbeitet von Brandes-Pfaff. Mit Kupfertafeln. Leipzig 1825—41. 23 B. 8.
- Kupfer-Atlas zu Gehlers Physicalem Wörterbuch. Leipzig. 1842. 4.
- Annalen der Physik v. L. W. Gilbert. Leipzig. 1809. 12 H. 8.
- Handbuch der Naturgeschichte von J. F. Blumenbach. Göttingen. 1814. 8.
- Lehrbuch der Zootomie v. C. G. Carus. Leipzig. 1818. 8. Zwanzig Kupfertafeln nebst deren Erklärung. Zur Zootomie von Dr. Carus. 4.
- Handbuch der Mineralogie v. C. A. S. Hoffmann. Freiberg 1811—17. 4 B. 8.
- Uebungen aus der reinen und angewandten Stereometrie. Von C. S. Unger. Berlin. 1830.
- Uebungen aus der Statik und Mechanik der festen Körper. Von C. S. Unger. Berlin. 1831.
- Geometrische Aufgaben von M. Hirsch. Berlin 1805—7. 2 Th.
- Allgemeine Lehrsätze in Beziehung auf Anziehungs- und Abstossungs-Kräfte v. C. F. Gauss. Leipzig 1840.
- Den danske Stats og Norges Pattedyr. Af H. B. Melchior. Kbhavn 1834.
- C. Linnéi Systema naturæ. Lipsiæ, 1788—93. 9 Vole.
- C. Linnéi Systema vegetabilium. Gottingæ, 1797.
- Synoptischer Atlas der Zoologie nach Cuviers Classification in 15 Karten. Weimar, 1842.
- Geologische General-Karte od. synoptische Uebersicht des

- Zustandes der Erde in deren verschiedenen Aetern. Weimar, 1838. 5 Karten.
- Botanische Karten. Weimar, 1843. 3 Stfr.
- Islands Urbætur i søgu-formi. Af Joni Espolin. Kaupmannahöfn, 1821—30. 4.
- Den ældre Edda oversat ved Finn Magnussen. Kbhavn, 1821—22. 4 Dele.
- Eddalæren og dens Oprindelse ved Finn Magnussen. Kbhavn, 1824—26. 4 Dele.
- Sanehuniathonis historiarum Phoeniciæ libri IX. Græce et Latine ed. F. Wagenfeld. Bremæ, 1837.
- K. v. Spruners Historisch-geographischer Hand-Atlas. 9 Hefter.
- En stor Mæppe.

Den naturhistoriske Samling har siden sidste Beretning modtaget følgende Tilvæxt:

Skeletter og Kranier: Et Abeskelet (*cebus apella junior*), et Hæneskelet, et Aborreskelet (*perca fluviatilis*). Kranier af: *canis lupus*, *canis lagopus*, *felis* sp.?, *phoca* sp.?. Mindre fuldstændige Kranier af en Hare, en Kat, og et Pindsvin. Udstoppede Pattedyr: *Hapale penicillatus*, *Sciurus æstuanus*, *Talpa europæa*, *Lepus timidus*. Udstoppede Fugle: *Tetrao bonasia*, *Perdix cinerea* (2 Ex.), *Pernis apivorus*, *Astur nisus*, *Surnia noctua*, *Strix stridula*, *Strix flammea*, *Hirundo rustica*, *Caprimulgus europæus*, *Psittacus garrulus*, *Ramphastos dicolorus*, *Picus regius*, *Picus major*, *Picus pileatus*, *Sitta europæa*, *Certhia familiaris*, *Trochilus petasophorus*, *Trochilus forficatus*, *Alcedo collaris*, *Corvus corona*, *Corvus cornix*, *Corvus glandarius*, *Cassicus hæmorrhous*, *Ampelis Cotinga*, *Sturnus vulgaris*, *Muscicapa atricapilla*, *Turdus iliacus*, *Turdus pilaris*, *Turdus* sp.?, *Oriolus galbula*, *Saxicola rubetra*, *Phylloscopus hypoleis*, *Sylvia rubicula*, *Ruticilla phoenicura*, *Regulus*

cristatus, *Parus coeruleus*, *Alauda vulgaris*, *Alauda cristata*, *Alauda* sp. ?, *Emberiza miliaria*, *Emberiza citrinella*, *Emberiza schoeniclus*, *Tanagra brasiliensis*, *Fringilla montana*, *Fringilla montium*, *Fringilla montifringilla*, *Fringilla pyrgita*, *Fringilla linaria*, *Fringilla Carduelis* (2 Exp.) *Fringilla coelebs*, *Pyrrhula vulgaris*, *Loxia curvirostra*, *Vanellus cristatus*, *Charadrius apricarius*, *Charadrius morinellus*, *Charadrius hiaticula*, *Scolopax rusticola*, *Scolopax gallinago*, *Tringa pugnax* (2 Exp.), *Totanus hypoleucos*, *Recurvirostra Avocetta*, *Numenius arquata*, *Ciconia umbellata*, *Fulica atra*, *Larus marinus*, *Larus argentatus*, *Larus canus*, *Sterna hirundo* (en større og mindre Art), *Anser cinereus*, *Glaucion clangula*, *Anas marila*, *Mergus albellus*, *Mergus* sp. ?, *Uria grylle*.

Af Krybdyr: *Lacerta agilis* i *Spiritus* (foræret af Discipel Tolstrup).

Af Fuglene ere efternævnte en Foræring til Skolen fra Hr. Distriktslæge Dgmundsen: *Perdix cinerea* (1 Exp.), *Strix stridula*, *Caprimulgus europæus*, *Corvus glandarius*, *Fringilla montifringilla*, *Fringilla carduelis* (1 Exp.), *Loxia curvirostra*, *Charadrius apricarius*, *Charadrius morinellus*, *Recurvirostra Avocetta*.

Af Discipel Friis er foræret *Larus argentatus* og *Sterna hirundo* (den mindre Art), af Discipel Lindelof *fulica atra*, og af Discipel Kjær *muscipapa atricapilla*.

Til Tegneundervisningens Fremme er anskaffet:

S. Sæsted: Vejledning i Tegnekunstens allerførste Grunde. Kbhavn, 1850. 8 Hefter.

Disciplenes Bibliothek har i Skoleaaret 1849--50 havt en Indtægt af 21 Rbd. 89 β . og en Udgift af 21 Rbd. 3 β . Altsaa havees en Kassebeholdning af 86 β ., som i Forbindelse med de endnu ubetalte Kontin-

genter vil kunne dække det Meste af den resterende Gjæld. Deltagernes Antal er for Liden 30. Bibliotheket bestyres fremdeles af Adjunkt Thorup, som leder Valget af Bøgerne, og to af Skolens ældste Disciple, som forestaa Udlaanet.

De i Aarets Løb for Bibliothekets Regning anskaffede Bøger ere følgende:

- J. L. Heibergs poetiske Skrifter, 7de og 8de Bind.
 P. M. Møllers efterladte Skrifter, 4de og 6te Bind.
 Skrifter af Forf. til en Hverdagshistorie, 1—7de Bind.
 Shakespeares dramatiske Værker, 7—10de Bind.
 Adam Homo. 3 Dele.
 Liv i Norden af Frederikke Bremer.
 Tyrking af Henr. Herz.
 Lomietta af Samme.
 Saga om Thorvald Vidførle af Hauch.
 Marst Etig af Samme.
 Søstrene paa Kinnekullen af Samme.
 To Bemær af Carl Bernhard.
 Kroniker fra Erik af Pommerns Tid af Samme.
 Grevens Fejde af P. P.
 Kiartan og Gudrum af Dehlenschläger.
 Den lille Hornblæser af Holst.
 Illustrirter Kalender für 1850.
 Ridderen af Gwynne af Charles Lever.
 Jack Hinton af Samme.
 Soldaterløjer af Hostrup.
 Dehlenschlägers Levnet, fortalt af ham selv. 2 Dele.

Følgende Bøger ere forærede til Bibliotheket.

- Claudius Rosenhoffs Digte.
 Ingemanns Eventyr og Fortællinger, 6te Bind.
 Molbechs historiske Skildringer. 3 Dele.
 Rambachs Odeum. 2 Dele.

5. Ministerialskrivelser.

10. Februar 1849. Nye Regler for Udbetalin-

gen af Disciplenes Stipendieoplag, som ville være at iagttage, naar den fuldstændige ved Skolerne selv afholdte Afgangseramen og den ved Forordn. 16. Apr. 1847 paabudne filosofiske Examen ere traadte istedetfor den ældre Examen aratum og anden Examen:

1. Af den for en Stipendiat under hans Skolegang oplagte Del af de ham forundte Stipendier bliver den ene Trediedeel, naar han, efter at have afsluget Afgangseramens 2den Del, forlader Skolen, til ham at udbetale efter Anvisning af Rektor; hvilken Anvisning dog kun meddeles under den Betingelse, at Stipendiaten inden det næste akademiske Semester lader sig inskribere som akademisk Borger ved Kjøbenhavns Universitet, og under Forudsætning af, at Rektor forevrigt ingen Tvivl har om hans Adkomst til Stipendieoplagets Udbetaling, da han i modsat Tilfælde indstiller Sagen til Ministeriets Afgjørelse, og bliver i saa Fald det hele Dplag at tilbageholde, indtil Ministeriets Resolution er afgivet. Naar en Dimissus ikke lader sig inskribere ved Begyndelsen af det første akademiske Aar, efterat han har taget Afgangseramens 2den Del ved Skolen, falder de for ham oplagte Stipendiebeløb strax tilbage til Skolens Stipendiefond, ligesom ogsaa det ham ved Afsangen fra Skolens udbetalte Stipendiebeløb strax bliver at søge tilbagebetalt, forsaavidt det ikke fra hans Side godtgjøres, at antagelig Hindring har været tilstede for hans betimelige Inscription ved Universitetet.

2. For de Stipendiatere, som saaledes ved Skolen have erholdt den ene Trediedeel af Stipendieoplaget udbetalt, blive de øvrige to Trediedele, saasnart Rektor af Inscriptionslisten har erfaret, at de Vedkommende ere inskriberede som akademiske Borgere, ligesom hidtil at indsende til Universitetetskvasturen med den sædvanlige Underretning om, hvilke Studerende de enkelte Dplagssummer tilkomme.

3. De vedkommende Stipendiatere kunne i Reglen erholde den ene Halvdel af de ved Universitetet beroende Dp-

lagspenge udbetalt ved Udløbet af det første Semester og den anden Halvdel ved Udløbet af det andet Semester, efterat de ere immatrikulerede ved Universitetet, naar de behørigt oplyse deres akademiske Flid, saaledes som det med Hensyn til de egentlige Universitetsstipendier i Almindelighed fordres, og de derhos ikke have gjort sig skyldige i noget Forhold, der bør medføre Stipendiets Fortabelse. Dog skal Konsistorium være bemyndiget til, naar i enkelte Tilfælde særdeles Omstændigheder maatte tale derfor, at bevilge en Stipendiat en større Andel af eller vel endog det hele Dplag udbetalt i Løbet af det første akademiske Aar. Derimod vil et slet Udfald af den filosofiske Examen, saafremt en Stipendiat strax ved Udløbet af det andet Semester indstiller sig til denne, være til Hinder for Udbetalingen af den endnu resterende Del af Dplagspengene.

4. Udbetalingen af Dplagspengene foranstaltes i Almindelighed af den for disse udnævnte Eforus, som har at meddele de vedkommende Stipendiater de fornødne Anviisninger paa Kvæsturen, naar han, efter de for ham fremkomne Oplysninger, ikke har nogen Tvivl om, at Udbetalingen kan finde Sted, hvorimod han bør indstille Sagen til Konsistorium, naar han antager, at Udbetalingen bør nægtes, eller dog finder Sagen tvivlsom.

5. I de Tilfælde, hvor Konsistorium paa Grund af manglende akademisk Flid, eller specielt af Hensyn til Udfaldet af den filosofiske Examen, har fundet Anledning til at nægte Dplagspengenes Udbetaling, ville disse dog ikke hjemfalde til den ved allerhøjeste Resolution af 19. Novbr. 1830 stiftede Fond for hjemfaldne Dplagspenge, førend efter Forløbet af 3 Aar, saafremt de ikke forinden paa Grund af særdeles Omstændigheder ere af Konsistoriet bevilgede udbetalt til den Paagældende.

7. Juli 1849. Kgl. Resolution af 24. Juni s. A., at den i Forordn. af 7. Novbr. 1809 § 113 givne Forordning, hvorefter Forstanderskaberne for de lærde Skoler paa ethvert

Sted ere Stedets Magistrat, dets forste Sognepræst og Skolens forste Lærer, vil være at anvende paa den Maade, at den samlede Magistrat har at udnævne En af sin Midte til at tiltræde Forstanderskabet for den lærde Skole under det med Funktionen i Henhold til bemeldte Forordning forbundne Ansvar, saaledes at de 3 Medlemmer, hvoraf Forstanderskaberne derefter ville komme til at bestaae, forblive hinanden sideordnede, og at som Folge deraf de Anliggender, om hvilke ethvert af Forstanderskabets Medlemmer har sin forskjellige Mening, og for hvis Afgjorelse derfor Majoritet ikke kan tilvejebringes, blive at forelægge Foratet eller eventuelt Ministeriet til Afgjorelse, dog undtaget Valget af en Regnskabsfører, der allene maa skee ved Forstanderskabet, hvilket, saafremt dets Medlemmer ej maatte kunne forene sig om Valget, har, overensstemmende med merbemeldte Forordnings § 114 ved En af sin egen Midte at overtage Regnskabsførers Forretninger.

30. Juli 1849. Naar Adjunker befordres til andet Embede, da ophører deres Løge som Adjunker fra den alderhøieste Resolutions Dato, ved hvilken de ere bestilte i det nye Embede, og der vil, for det Tilfælde, at de, efter at være befordrede, vedblive at give Undervisning ved Skolen, hvorved de hidtil have været ansatte, herfor være dem extraordinær Godtgjorelse at tilstaae, hvilken dog, forjaavidt de befordres til et geistligt eller andet Embede, hvori de strax erholde Andel af Embedets Indtægter, kun vil blive sædvanlig Løgebetalning af 32 Rbß. for hver virkelig given Time.

8. Septbr. 1849. Efter hvert Aars Hovedexamen har Rektor at indsende til Ministeriet en summarisk Indberetning om, at samme er afholdt, ledsaget af en Angivelse af, hvilke overordentlige Censurer der efter Indbydelse have været tilstede ved Examen, og af en Forklaring uden Navnefortegnelse over Discipeltallet og hvorledes dette efter Ud-

faldet af Examen ved det nye Skoleaars Begyndelse vil blive fordelt paa Skolens enkelte Klasser.

24. Novbr. 1849. Cirkulære om, at Fripladsernes Antal for Fremtiden bestemmes i Forhold til hver Skoles virkelige Frekvents, saaledes at det i det Højeste maa udgjøre en Trediedel af denne. Herom følgende Regler:

„1. Det er Ministeriets Dunste at see den foreskrevne Forandring iværksat snarest muligt, helst fuldstændig; ved Bestemmelsen af Beneficietfordelingen for Skoleaaret 1850, forsaavidt dette ikke ved en eller anden Skole skulde medføre en særdeles Haardhed, ved at fratage Disciple, der findes kvalificerede til Friplads, en saadan, som allerede har været tilstaaet. Forsaavidt endnu i indværende Skoleaar, ved Anvendelsen af de ældre Regler, et større Antal Fripladser end det nu normerede Maximum maatte ved nogen Skole være bevilget, vil det i Tilfælde at nogen af disse Pladser i Skoleaarets Løb bliver vakant, være at iagttage, at saadanne Pladser ikke besættes.

2. Det er en Selvsølge, at der ikke høves noget Krav paa, at en Trediedel af Disciplene skal nyde fri Undervisning, men at der ved dette Forhold ikkun er angivet den Grændse, ud over hvilken det ikke kan være tilladt at gaae ved Bevillingen af Fripladser, idet der ligesom hidtil bør gjøres strenge Fordringer i Henseende til Disciplenes egen Værdighed og Bevislighederne for Bedkommendes Trang til Beneficiet.

3. Forsaavidt den i en Skole ved Begyndelsen af et Skoleaar værende Frekvents udgjør et Tal, der ikke er lige deleligt med 3, vil det ved Bestemmelsen af Fripladsernes Maximum være at iagttage, at et Overskud af 2 Disciple kan give een Friplads, saaledes at til Exempel en Frekvents af 59, 60 og 61 Disciple kan give 20 Fripladser, men 58 ligesom 57 kun 19. Og bør herved erindres, at, ligesom Frekventsens Formindskelse i Skoleaarets Løb selvsølgelig ikke kan bidrage til at formindste det for samme eengang bevilgede Antal Gra-

tistpladser, saaledes kan dens Foregelse i Skoleaarets Lov heller ikke medføre, at flere Fripladser for samme oprettes.

4. Naar det i den Kongelige Resolution og Bekjendtgjærelse er udtalt, at istedetfor nogle af Fripladserne kan efter Omstændighederne indtræde et forholdsmæssigt Antal af Pladser imod den samme modererede Betaling, som ved Kongelig Resolution af 29. Novbr. 1816 var fastsat for de enkelte Skoler (med Undtagelse af Rønne, ved hvilken, paa Grund af Kontingentets Ringhed, saadan Moderation ikke kan admitteres), da er dette at forstaae saaledes: at det Tab i Skolepenge, som ved nogle af Fripladserne vilde forvoldes, kan, naar vedkommende Rektor dertil maatte finde Anledning, fordeles, i Forhold til Tabets Størrelse, ved at i Metropolitanskolen for hver 2 Fripladser kunne indtræde indtil 5 Pladser med 20 Rbd. Moderation, og ved de andre Skoler hver enkelt af Fripladserne afløses af indtil 3 Pladser med 10 Rbd. Moderation.

5. Med Hensyn til Pengestipendium af Skolernes Stipendiefond bemærkes, at fremdeles som hidtil ingen Discipel kan blive Stipendiat uden tillige at nyde fri Undervisning, og at som Folge deraf Stipendieportionernes Antal aldrig vil kunne overstige $\frac{1}{3}$ af Discipelsrekventsen ved Skoleaarets Begyndelse, men at iøvrigt indenfor denne Grændse Frd. af 7. Novbr. 1809 § 74 fremdeles tjener som Rettesnor ved Indstillinger om Stipendier, forsaavidt Stipendiefondens egne Resourcer tillade saadant, om hvilke Resourcers Størrelse ved ethvert af de aarlige Beneficieforslag bør meddeles speciel Dplysning fra Rektor.

25. Januar 1850. „Ministeriet har allerede ved adskillige Lejligheder til enkelte af D^{hr}r. Rektorer yttret, at det fandt nogen Betænkelse ved de indkommende Indstillinger om Betaling for Extratimer, der gives af de lærde Skolers Lærere, og at det navnlig ligesaa lidet som den forrige Universitetsdirektion kunde ansee den Antagelse om Grændsen for det en Lærer pligtmæssig paahvilende Arbeide,

hvorpaa Indstillingerne byggedes, for grundet i Sagens Na-
 tur eller nogensinde erkjendt og stadfæstet som gyldig Regel.
 Idet nu Ministeriet for det nu løbende Skoleaar ikke har
 negtet sit Samtykke til de Indstillinger af denne Art, der i
 det Hele stemmede med hvad der i de næstforegaaende Aar
 har været bevilget, har det dog ikke villet undlade for samt-
 lige Skoler at udtale den Formening, om det anførte Punkt,
 som det fastholder og i Fremtiden agter at lægge til Grund
 ved Afgjørelsen af hidhørende Sager, og derved tillige be-
 røre et Par andre beslægtede Punkter. Ministeriet maa over-
 hovedet erklære sig imod en saadan Opfatning af Læreren's
 Forhold til Skolen, hvorefter hans Forpligtelse imod denne
 skulde saa nøjagtig kunne beregnes og være fastsat til et
 vist Antal Læretimer, at ethvert Tillæg hertil skulde begrunde
 et Krav paa Godtgjørelse (saaledes som det f. Ex. enkelte
 Steder er gjort for Tilsyn med Disciplene i den Tid, de
 samles før første Time), og meget mere, udgaaende fra Ana-
 logien af andre Embeder, antage, at Læreren ved Ansættel-
 sen vedtager at indvie Skolen sin Tid og Flid i det Om-
 fang, som i Almindelighed og i Længden uden Vanskelighed
 kan forenes med Hensynet til hans omhyggelige Forberedelse
 og fortsatte Uddannelse samt til den fornødne Mandfriskhed.
 Idet Ministeriet nu anerkjender, at 24 ugentlige Undervis-
 ningstimer med tilhørende, ikke altsor besværlige skriftlige
 Arbejder kunne betragtes som et hertil nogenlunde passende
 Middeltal, kan det dog ikke betragte det som Maximum,
 men ligesom der ikke fradrages den Lærer noget, der giver
 en enkelt Time mindre, saaledes maa der ogsaa, naar Sko-
 lens Løb og rigtig Fordeling af Arbejdet kræver det, kunne
 føjes et Par Timer til, uden at den særlige Anstrengelse
 kan anses for indtraadt, der begrunder en Extragodtgjørelse.
 Ministeriet vil derfor ikke bevilge Extrabetaling for andre
 Timer end dem, der overskrider 26 ugentlige, og paalægger
 Rectorerne, ved at tildele Lærerne Timer indtil dette Tal,
 alene at lade sig bestemme af Hensyn til Skoleundervisning-

gens Bedste; kun hvor besværlige Rettelser af skriftlige Arbejder i talrige Klasser skulde komme til, kan en Undtagelse ventes gjort.

Ligesom Ministeriet fremdeles maa anbefale Varsomhed med Antallet af Extratimer, der tildeles en enkelt Lærer, især naar det ikke er saadanne lettere Gjenstande, der ellers besørges ved Lærelærere, saaledes maa det overhovedet forlange fastholdt, at al Besørgelse af Undervisning paa denne Maade ene maa have sin Grund i Skolens Lærv, som det ved hvert Skoleaar viser sig, saa at der ikke indrømmes nogen Lærer en ligesom ved Hævd hjemlet Ret til stadig at have visse Extratimer og den derved betingede Bifortjeneste.

Hvad Betalingen for Extratimer angaaer, tør ved dens Fastfattelse ikke oversees, at baade Læsetimerne selv og Forberedelsen slutte sig saaledes til Læreren bestemt og faste Virksomhed ved Skolen, at der ikke kan anvendes den samme Maalestok som ved andre Timeinformationer, og at selve Forholdet til det Arbejde, hvorfor Læreren oppebærer den normerede Embedsgage, udelukker en meget nøjeregnende Afmaaling af Betalingen efter Gjenstandenes Bestaenhed osv. Idet Ministeriet nu, for at undgaae en noget smaalig og for Rektor besværlig Udregning og Kontrol, ikke vil have noget imod, at Betalingen for de faste Læreres Extratimer, saaledes som det synes almindeligt at ønskes og endel Steder er bevilget, istedenfor at beregnes for hver virkelig efter Rektors Attest givne Time, fastfattes til et vist maanedligt Beløb (at udbetale hele Skoleaaret rundt uden Hensyn til Ferier) for hver egentlig Time, dog saaledes, at Betalingen falder bort, naar Læreren i saa lang Tid hindres i at give Extratimerne, at Vikarieringen for ham medfører Udgift, anseer Ministeriet en Betaling af omtrent 15 Rbd. aarlig eller 1 Rbd. 24 $\frac{1}{2}$ maanedlig for een Extratime om Ugen for passende.

Ved Lærelærere udenfor Skolens faste Personale vil Ministeriet heller ikke have noget imod, at Betalingen i Al-

mindelighed ansættes paa samme Maade til et vist maanedligt Beløb Aaret rundt for hver enkelt ugentlig Time, hvorimod det ikke, uden hvor særdeles Omstændigheder opfordre dertil, vil bevilge en rund aarlig Sum, der let for Bedkommende faaer Udsendt af en fast Gage og fremkalder derpaa byggede Fordringer."

30. Januar 1850. I Anledning af indtruffen Bafance blandt Adjunterne ved de lærde Skoler oprykker Adjunkt Jacobi til en Gage af 700 Rbd. aarlig, hvorimod, ifølge tidligere tagen Bestemmelse, den ham tilstaaede Huuslejegedtgjærelse af 32 Rbd. aarlig for Fremtiden bortfalder.

2. Februar 1850. Der bevilges Overlærer Riis en Huuslejahjælp af 70 Rbd. aarlig for Tabet af den ham hidtil indrømmede Fribeleg i Skolebygningen. Denne Bolig var bleven Overlæreren opsagt, fordi Skolen nu selv har Brug for Bærelserne.

27. Februar 1850. Cirkulære om, at der fremtidigen vil være at indsende til Ministeriet et Antal af 280 Exemplarer af Skolens Programmer. Antallets Forøgelse hidrører tildeels fra, at der nu ogsaa skal sendes et Exemplar til Universitetet og hver af de lærde Skoler i Norge, ligesom til de preussiske Gymnasier.

6. Summarisk Udtog af Skolens Regnskaber.

A. Skolens almindelige Regnskab.

For de 15 Maanedes fra 1. Januar 1849 til 31. Marts 1850 have Skolens Indtægter andraget en Sum af 13,082 Rbd. 19 Sk., og dens Udgifter en Sum af 13,154 Rbd. 70 Sk., saa at altsaa Udgifterne have oversteget Indtægterne med en Sum af 72 Rbd. 51 Sk.

B. Bibliotheket.

Bibliothekets Indtægter have i den angivne Tid i det Hele beløbet sig til 336 Rbd. 57 Sk. og dets Udgifter til

234 Rbd. 18 f., saa at dets Beholdning ultimo Marts var 102 Rbd. 13 f.

C. Stipendiefonden.

Fondens Indtagier i 1849 udgjorde ialt 525 Rbd. 87 f. og dens Udgifter 558 Rbd. 81 f., saa at disse sidste overgik de første med 32 Rbd. 90 f.

D. Det Thurah-Salsterke Legat.

Legatets Indtægt i 1849 var 22 Rbd. 48 f., af hvilke de 2 Rbd. 32 f. udbetaltes i Krigsstat og for Regnskabsførelse, og de 20 Rbd. 16 f. indsattes i Ribe Byes Sparekasse.

7. Fordeling af Beneficierne i Skoleaaret 1849-50.

Ifølge Ministeriets Approbation af 22. Decbr 1849 have Beneficierne for det nu snart tilendebragte Skoleaar været fordelte saaledes:

A. Søjeste Stipendium, 50 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 40 at oplægge).

1. Meier, H. H. A.
2. Aagaard, J.
3. Esmann, B. A.

B. Mellemste Stipendium, 35 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 25 at oplægge).

1. Holst, Th. M.
2. Hviid, C. A.
3. Borchsenius, J.
4. Andersen, J. E. E.

C. Laveste Stipendium, 20 Rbd.

(10 Rbd. at udbetale, 10 at oplægge).

1. Diderichsen, Th. J.
2. Rjar, K. K.
3. Müller, C. Th.
4. Lindelof, G. E. P.
5. Ramfing, B. K.
6. Wendtsen, B.
7. Friis, G. M.
8. Tolstrup, C. Th.
9. Koch, C. B.
10. Kleisdorff, G. M.

D. Fri Undervisning.

(Foruden Stipendiarierne).

1. Tvede, L. L.
2. Faber, P. H.
3. Lind, H. D.
4. Gad, C. A.
5. Stampe, H. G. A.
6. Wiberg, F. B.
7. Kragh, P. A. L.
8. Poulsen, P.
9. Lindhardt B.

Endvidere er der blevet tillagt Disciplene C. A. Hviid og J. Borchsenius hver Halvdelen af det Borchske Legats Rentebeløb, ialt 23 Rbd. 87 $\frac{1}{2}$ aarlig, for de to Aar fra 1. Oktbr. 1849 til 1. Oktbr. 1851, hvorefter de, under Forudsætning af, at de til den Tid blive dimitterede til Universitetet, desuden i det første akademiske Aar ville erholde Legatet, forsaavidt de ibrigt opfyldte de foreskrevne Betingelser.

De tvende Portioner af det Moltkeske Legat, som ere tillagte Ribe Kathedralskole, oppebæres for Tiden af Disciplene B. A. Esmann og K. K. Kjær.

Da Skolen endnu ikke har modtaget den Kapital af c. 12,000 Rbd., som af afdøde Proprietær Nissen til Spøttrupgaard er bleven testamenteret til Stipendiefonden, saa kan jeg ikke iaar meddele noget Nærmere om den fremtidige Anvendelse af sammes Renter.

Den offentlige Examen

i Ribe Kathedralskole for Aaret 1850 afholdes
i følgende Orden:

Torsdagen d. 25. Juli:

Første Værelse.		Andet Værelse.	
8 — 10 $\frac{1}{2}$	Religion 6 Kl. A. og B.	8 — 10 $\frac{1}{2}$	Latin 5 Kl.
10 $\frac{1}{2}$ — 12	Tyft 6 Kl. A.	11 — 12	Naturhist. 3 Kl.
2 — 5	Arithm.) 6 Kl. A. B.	2 — 3 $\frac{1}{2}$	Latin 3 Kl.
	Geom.)	3 $\frac{1}{2}$ — 5	Tyft 3 Kl.

Tredie Værelse.

8 — 10 $\frac{1}{2}$	Arithmetik)	4 Kl.
	Geometri)	
2 — 5	Historie)	2 og 1 Kl.
	Geografi)	

Fredag d. 26. Juli.

Første Værelse.		Andet Værelse.	
8 — 10 $\frac{1}{2}$	Historie) 6 Kl. A	8 — 10 $\frac{1}{2}$	Græsk 5 Kl.
	Geografi)	10 $\frac{1}{2}$ — 12	Danskt 5 Kl.

11 — 12 Historie 6 Kl. B. 2 — 4½ Tyff 4 Kl.
 2 — 4½ Danst 6 Kl. A og B

Tredie Værelse.

8 — 10½ Danst 2 og 1 Kl.
 10½ — 12 Naturhist. 2 og 1 Kl.
 2 — 4½ Historie) 3 Kl.
 (Geografi)

Lørdag d. 27. Juli.

Sørste Værelse.

Anden Værelse.

8 — 10½ Latin) 6 Kl. A 8 — 10½ Arithm.) 5 Kl.
 (Græst) (Geom.)
 10½ — 12 Danst 3 Kl. 10½ — 12 Fransk 4 Kl.
 2 — 3½ Fransk 6 Kl. A 2 — 4½ Latin 4 Kl.
 3½ — 5 Fransk 3 Kl.

Tredie Værelse.

8 — 10½ Historie) 4 Kl.
 (Geografi)
 2 — 4 Naturhistorie 5 Kl.
 5 — 6½ Gymnastikprøve.

Mandag d. 29. Juli.

Sørste Værelse.

Andet Værelse.

8 — 10 Latin) 6 Kl. B 8 — 10 Religion 5 Kl.
 (Græst) 10½ — 12 Religion 3 Kl.
 11 — 12 Tyff 1 Kl. 2 — 4½ Tyff 5 Kl.
 2 — 3½ Hebraisk 6 Kl. A

Tredie Værelse.

8 — 9½ Naturhist. 4 Kl.
 9½ — 12 Fransk 5 Kl.
 2 — 4½ Danst 4 Kl.

Tirsdag d. 30. Juli

Sørste Værelse.

Andet Værelse.

8 — 10½ Historie) 5 Kl. 8 — 10 Religion 4 Kl.
 (Geogr.) 2 — 3½ Regning) 3 Kl.
 2 — 4½ Græst 4 Kl. (og geom. Tegning)
 3½ — 5 Regning) 2 og
 (og geom. Tegning) 1 Kl.

Tredie Værelse.

8 — 9½ Religion 2 og 1 Kl.
 9½ — 11 Tyff 2 Kl.
 11 — 12 Sangprøve.
 2 — 3½ Fransk 2 Kl.

Onsdag d. 31. Juli

Kl. 10 — 1 Censur. Kl. 4 Translokation.

(De skriftlige Opgaver udarbejdes i de den offentlige Examen nærmest foregaaende Dage).

Jaar agtes dimitterede til Examen artium ved Universitetet følgende 5 af Skolens Disciple:

- 1, S. S. A. Meier, en Søn af Skolelærer Hansen i Arnum.
 - 2, J. Nagaard, en Søn af Bagermester Nagaard i Ribe.
 - 3, V. A. Lemann, en Søn af Pastor Lemann i Bryndum.
 - 4, P. J. K. Daugaard, en Søn af Biskop Daugaard i Ribe.
 - 5, Th. M. Solst, en Søn af afdøde Sognepræst for Nørbæk, Pastor Solst.
-

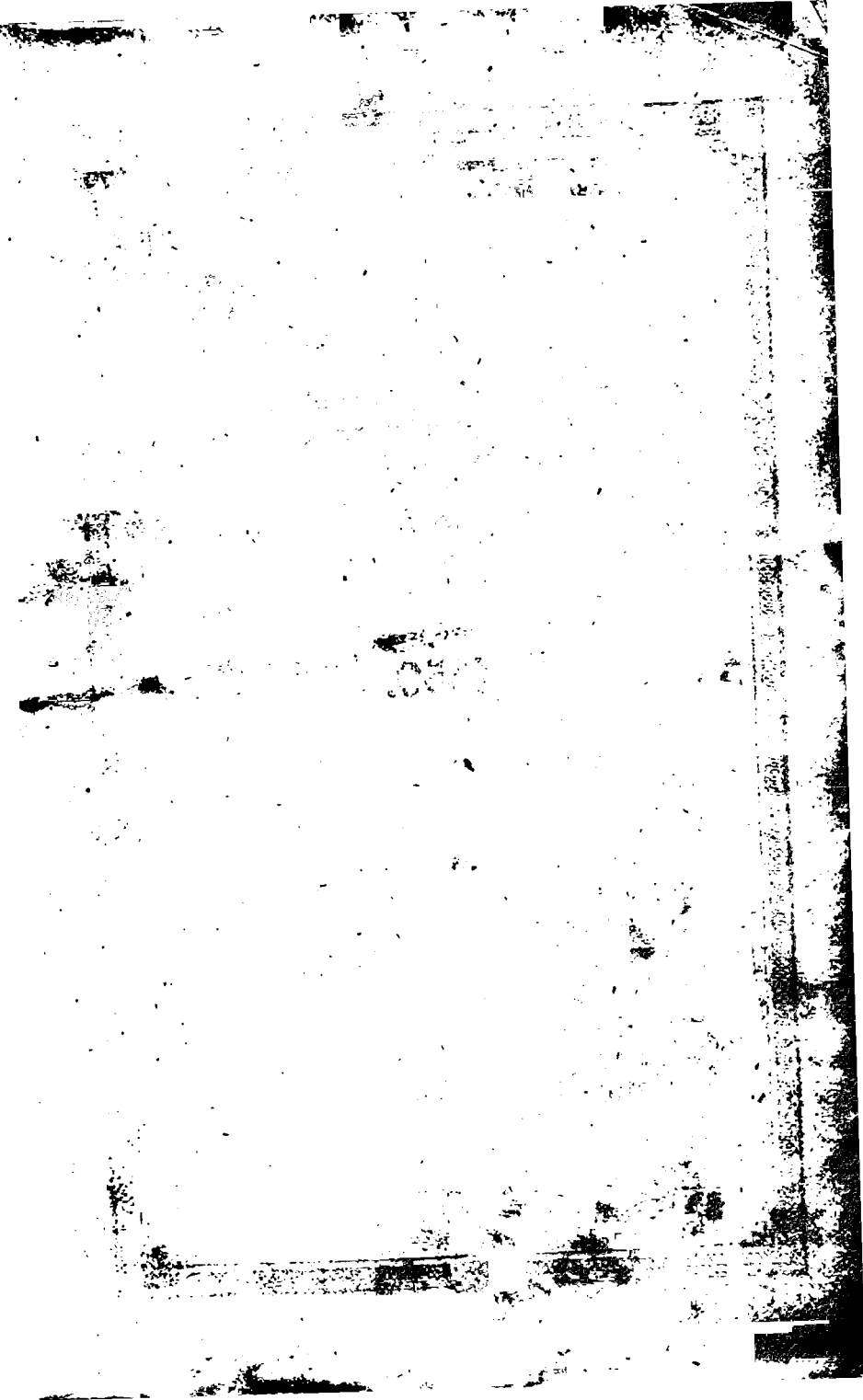
Til Afgangsexamens første Del her ved Skolen, hvilken vil blive afholdt i forstkommende September Maaned i Overensstemmelse med Kultusministeriets Bekjendtgjørelse af 13. Maj d. A., ville indstille sig 4 af Skolens Disciple, nemlig C. A. Svuid, J. Vorchsenius, G. M. Friis og O. W. Smith.

Mandagen den 2. September, Morgen Kl. 8, foretages Proven med de nyindmeldte Disciple, og Tirsdagen den 3. Septbr. begynder Læsningen i det nye Skoleaar.

Disciplenes Fædre og Værger samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere indbydes herved til at bære Examen med deres Nærvarrelse.

Ribe Kathedralskole den 12. Juli 1850.

C. S. A. Bendtsen,
Rektor.

1850.